

Gospodarski načrt za leto 1980

Letne gospodarske načrte za leto 1980 smo prvič uspeli pripraviti sredi decembra in smo jih na osnovi javne razprave sprejeli ob koncu leta. V planu smo opredelili naloge in cilje samoupravnega in družbenoekonomskega razvoja, zato bi morali stremeti, da jih z dobro organiziranim delom preseže-

mo, saj bo od večjega dohodka odvisen tudi osebni dohodek posameznika.

Plan mora biti odraz kritične analize doseženih rezultatov v obdobju 1976—1979.

Nesporno je, da mora iz doseženega zlasti izhajati, kako izvajamo sprejete plane in kaj moramo v letu 1980 sto-

riti, da bomo v celoti izvedli planske usmeritve, ki smo jih zastavili v srednjeročnem planu 1976—1980.

Planirani ekonomski rezultati

Izhodišča za plan proizvodnje in plan prodaje določata Samoupravni sporazum o temeljih plana in srednjeročni plan razvoja. Predvideno fizično povečanje proizvodnje v letu 1980 je 5%, pri tem pa odpade 3% na planirano povečanje produktivnosti dela in 2% na povečanje števila zaposlenih.

Plan realizacije prikazuje naslednja tabela:

(v mio din)

	Ocena 1979	Plan 1980	Indeks plan 80 ocena 79
Domači trg	510	605	119
Izvoz	80	85	106
Skupaj	590	690	117

Planiramo 690 milijonov din bruto realizacije proizvodnih tozdov, kar predstavlja glede na oceno za leto 1979 17% povečanje. Na domačem trgu predvidevamo 605 milijonov din realizacije (po bruto prodajnih cenah), to je 19% povečanje, planirana realizacija izvoza pa je 85 milijonov din, to je 6% več, kot je bila v letu 1979.

V letu 1980 planiramo povprečno 1.727 delavcev, kar predstavlja 2% povečanje.

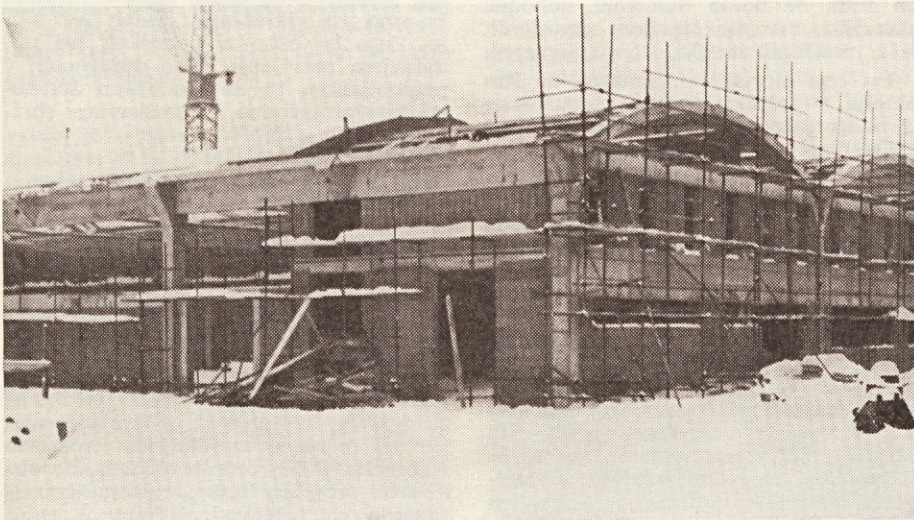
V DO Stol planiramo 18% povečanje celotnega prihodka, porabljena sredstva pa naj bi se povečala za 17%. Pri tem je plan povečanja materialnih stroškov 17%, plan povečanja minimalne amortizacije pa je 24%. Plan dohodka, kot razlika med celotnim prihodom in porabljenimi sredstvi, je 431.400.000 dinarjev, kar predstavlja 18% povečanje, dohodek na zaposlenega pa naj bi se povečal za 15%. Planirani porast mase osebnih dohodkov je 16%, enako stopnjo povečanja pa planiramo tudi za sklad skupne porabe in sredstva za stanovanjsko izgradnjo.

Investicije

Predlog investicijskega plana za leto 1980 v glavnem zajema naslednje dejavnosti: dokončanje začetnih investicij (tapetniška, kuhinja), nabava najpotrebnejše strojne opreme v ozkih gr-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gradnja tapetniške delavnice v zamudi

Že včasih so rekli: Gradnje so za spomladi in poleti in to kljub najsoodnejšim pripomočkom drži še danes. V jeseni se zunaj ne da toliko narediti, ker je dan kratek, pozimi pa graditelje spremljajo še druge nevšečnosti, proti katerim za sedaj še ni pomoči. Mraz, sneg, led. Naj bodo delavci še tako dobro oblečeni, ko pade temperatura deset stopinj pod ničlo, se bo storilnost močno zmanjšala.

Novi Stolov tapetniški obrat ob tozdu 2 z gradnjo kasni. Pod streho bi moral biti nekako ob koncu leta in tako pripravljen za notranja dela. Gotovo bi izvajalci del pri objektu pred nastopom hujše zime pohiteli, pa niso imeli pripravljenih vseh betonskih elementov, ki jim jih pripravljajo v njihovih delavnicah. Sedaj so nosilni loki in ves ostali

material za pokritje objekta že nekaj časa na gradbišču, vendar dela ni moč normalno nadaljevati. Postavljeni in odkriti betonski elementi so že lep čas zaledeneli in sedaj še zasneženi, kar onemogoča varnost delavcev.

Delni zastoj pri gradnji so povzročili delavci Slovenija ceste, ki so ob novoletnih praznikih odšli domov in se niso pravočasno vrnili na delo.

Ob mili in suhi zimi bi se dalo kljub vsemu le nadaljevati z gradnjo. Najpomembnejša je streha, ki bi ob dograditvi pomenila prelomnico v težavnosti del.

Do konca aprila bi morala biti gradbena dela pri kraju. Od vremenskih pogojev v bodoče je odvisno, če se bo zamuda lahko zmanjšala.

Ciril Sivec

LJUBLJANA
500204446

(Nadaljevanje s 1. strani)

PLAN CELOTNEGA PRIHODKA TER RAZPOREDITEV DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA

(v 000 din)

DO STOL	Ocena 1979	Plan 1980	Indeks plan 80 ocena 79
1. CELOTNI PRIHODEK	1.358.170	1.595.990	118
2. PORABLJENA SREDSTVA	992.560	1.164.590	117
— materialni stroški	973.876	1.141.390	117
— amort. po predpisani minim. stopnji	18.684	23.200	124
3. DOHODEK	365.610	431.400	118
— za amort. nad predp. stopnjo	18.290	21.950	120
— za DSODSP	42.020	47.030	112
— Prispevki SIS	13.910	16.135	116
— davki, prispevki, plačila	43.071	51.560	120
4. ČISTI DOHODEK	248.319	294.725	119
— za osebne dohodke	186.415	216.240	116
— za stanovanjsko gradnjo	13.049	15.140	116
— za skupno porabo	21.550	25.000	116
— za poslovni sklad	19.000	28.503	150
— angažirani	15.170	17.547	116
— za lastni razvoj	3.830	10.956	286
— za rezerve	8.305	9.842	119

lih (kovinska PE-3, površinska PE-8, TOZD-2, TOZD-4), oprema za novo tapetniško delavnico, transportna sredstva (kamioni, viličarji, dvigovozi), zamenjava dotrajane strojne opreme ter druga drobna oprema.

Predvidevamo, da bodo razpoložljivi viri lastnih sredstev za investicije znašali 25.510.000 din. Višina sredstev je odvisna namreč od uspešnosti gospodarjenja v letu 1979 (podatek bo znan šele po zaključnem računu) in od eventualne možnosti pridobitve kreditov za nakup opreme. Kot vidimo, bomo nabavili tiisto strojno opremo, ki je glede na proizvodne naloge, ki smo jih postavili, najbolj upravičena ter bo omogočila najboljše ekonomske učinke v proizvodnji in ki bo delno nadomestila že iztrošeno.

Plan osebnih dohodkov in skupne porabe

Skladno s planirano maso osebnih dohodkov v letu 1979 in planiranim povečanjem števila zaposlenih (2%), bo povprečni neto osebni dohodek v letu 1980 znašal 7.455 din, kar je za 14% več kot v letu 1979. Mesečno gibanje osebnih dohodkov bo tako kot v lanskem letu odvisno od stopnje doseganja planiranega dohodka po zadnjem periodičnem obračunu in od doseženega porasta produktivnosti oziroma uspešnosti tozda, v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta. Vse odločitve na področju delitve osebnih dohodkov bomo sprejemali le na podlagi ustvarjenega dohodka tozda v skladu s planom in določili Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka tozda in za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev. Če bo ustvarjeni dohodek večji od planiranega, bodo večji tudi OD, če pa planira-

nega dohodka ne bomo dosegli, bomo morali tudi za OD razporediti sorazmerno manj sredstev. Neto OD na zaposlenega bodo lahko večji od planiranih tudi, če bomo planirani dohodek ustvarili z manjših številom zaposlenih ali z manjšimi stroški, ki so planirani.

Pri tem moramo pripomniti, da Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana Jugoslavije za razdobje 1976 do 1980 za leto 1980 predvideva porast mase osebnih dohodkov za pet indeksnih točk počasneje od rasti dohodka.

Za skupno porabo v letu 1980 bodo na razpolago namenska sredstva, ustvarjena v letu 1979 v višini 21.550.000 din, s poslovanjem v letu 1980, pa je potrebno ustvariti za skupno porabo 25.000.000 din za porabo v letu 1981. V letu 1980 naj bi se sorazmerno pojačali regresiranje letovanja na račun enkratnega izplačila regresov za letni dopust, tako da bi zneski enkratnega izplačila rasli počasneje kot zneski regresa za oskrbni dan. Pri nagradah za delovne jubileje je potrebno tudi pri nagradah za 10 let preiti na kriterij skupne delovne dobe. Iz ustvarjenih sredstev je treba v celoti pokriti regres za prehrano med delom, saj ga v letu 1980 ni več mogoče pokrивati iz tekočega dohodka.

Stanovanjska izgradnja

V prihodnjem letu bo potrebno kupiti vsaj štiri enosobna in tri dvosobna stanovanja, za kar bi bilo potrebno zagotoviti 4.256.000 din. Preostala sredstva bi namenili v približno enakih deležih za kreditiranje individualnega nakupa stanovanj (doslej je evidentiranih 9 kandidatov), za kreditiranje individualne gradnje in za pripravljanje gradnje stanovanjskega bloka na Duplji. Planiramo, da se bo skupaj z obstoječimi sredstvi v stanovanjski sklad nateklo do konca leta 1980 okoli 10 mi-

lijonov din. Da bi zagotovili vse te potrebe, bi bilo smiselno vsaj del teh sredstev vnovčiti pri Stanovanjski banki in pridobiti ustrezne kredite.

V začetku leta 1980 bo uveljavljen nov pravilnik o stanovanjskih razmerjih in bi takoj po uveljavitvi razpisali stanovanjska posojila.

Rekreacija

V zadnjih letih beležimo porast letovanja naših delavcev. Presojamo, da k temu prispeva sprejeta politika regresiranja letovanja in bi bilo smiselno sklepati za prihodnje leto o povečanju deleža za regresiranje oskrbnega dne; s tem v zvezi pa bo mogoče poiskati nove oziroma dodatne počitniške kapacitete.

Na področju rekreativnega športa, posebej v letošnjem letu beležimo velik razmah, saj aktivno deluje 15 športnih sekcij. V prihodnjem letu bomo skušali v okviru vseh sekcij s programi, ki bi bili usmerjeni predvsem v rekreativnost, doseči še množičnejše vključevanje v sekcije.

Varstvo pri delu

V letu 1980 bo naše delo usmerjeno v tiste dejavnosti in aktivnosti iz Samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu, ki jih še nismo v celoti osvojili. Pri soočenju s slabostmi oziroma dejanskem stanju varnih in zdravih delovnih pogojev smo dokaj enotni, medtem ko smo pri odklanjanju le-teh zelo šibki. Zato bo osnovni poudarek pri nadaljnjem razvijanju naše dejavnosti, v poglobljenem in še tesnejšem sodelovanju s proizvodno in strokovnimi službami.

Izobraževanje

Na osnovi potreb po delavcih bomo razpisali 2 štipendiji na biotehnični fakulteti — smer lesarstvo, 1 štipendijo na fakulteti za strojništvo in 2 štipendiji na tehniški lesni šoli, v delo pa bomo vključili 9 pripravnikov, ki so naši štipendisti. Za izobraževanje ob delu bomo razpisali šolnine za izredni študij za delavce, ki imajo za opravljanje svojih del in nalog manjkajočo strokovno izobrazbo. Poleg rednih oblik bomo oblikovali program funkcionalnega izobraževanja za poslovodne delavce.

Informiranje

Skušali bomo popestriti vsebino našega Glasila in poiskati pot, kako bi se krog sodelavcev Glasila razširil. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti Informatorju, da bi pogosteje izhajal in obveščal zaposlene o vseh aktualnostih.

Naloge na področju splošnega ljudskega odpora

Delovna organizacija bo v skladu z obrambnim načrtom DO in obstoječih predpisov LO in DS razvijala svojo obrambno sposobnost in družbeno samozaščito.

Janez Kanc

Organizirano in delovno v leto gospodarske stabilizacije

Zaposleni v DO Stol Kamnik smo v decembru 1979. leta sprejeli gospodarski načrt v tozidih in za DO za leto 1980 po obsežni in živahni razpravi v samoupravnih skupinah, družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. Še posebno živahna je bila razprava o investicijski dejavnosti, saj je bilo obravnavanih več variant in so bile dane številne tehtne pripombe. To je tudi razumljivo, saj v letu 1980 zaključujemo pomembne investicije v tozdu Tapetniške delavnice, kuhinjo in predvidevamo okoli 26 milijonov din naložb v strojno opremo. Plan predvideva še bolj angažirano delovanje vseh zaposlenih, še posebej pri izvajanju nalog in pri dograjevanju samoupravno družbenoekonomskih odnosov v tozidih, med njimi in drugimi asociacijami združenega dela ter našega političnega sistema.

Še resneje in kompleksneje pristopamo k obravnavi stanja gospodarjenja, k čemur nas silijo nekateri negativni pojavi, od velike konjunkturalne, prevelikega uvoza, neurejenosti cen itd., itd. Velika konjunkturalna bo 1980. leta mnogo manjša, uvoz moramo uravnjavati z večjim izvozom, urediti moramo področje cen, zlasti surovinam in finalnim izdelkom. Cene surovin skokovito rastejo (hlodovina, iver plošče, furnirji, lepila itd.), rastejo tudi cene energije, prevozniki stroški itd.).

V gospodarskem načrtu predvidevamo 18% porast dohodka, 17% porast stroškov, 16% povečanje mase OD, 6% povečan izvoz, 5% rast fizičnega obsega proizvodnje, 3% rast produktivnosti in 2% rast zaposlenosti. Tako zastavljene naloge bomo v skladu z določili resolucij o družbenoekonomskem razvoju družbenopolitičnih skupnosti sprotno preverjali in usklajevali s politiko stabilizacije v naši družbi. V letu 1980 bomo dograjevali medsebojne dohodkovne odnose, združevali sredstva za skupne naložbe med tozdi, večali izvoz, posvetili večjo skrb boljši likvidnosti, sprejeli srednjeročni plan razvoja 1981 do 1985, zmanjšali materialne stroške, povečali produktivnost dela z novo opremo in boljšim izkoristkom fonda delovnega časa in zavzemali se bomo, da v družbenopolitičnih skupnostih, SIS in v delovni organizaciji uokvirimo osebno, splošno in skupno porabo z ustvarjenimi možnostmi.

Ne glede na to, da je v naši DO že dalj časa praksa po temeljiti obravnavi periodičnih obračunov in zaključnih obračunov, bomo v 1980. letu še bolj poglobljeno obravnavali in odstranjivali težave in probleme v dobrobit posameznika in vse skupnosti.

Najpomembneje je, da bomo 1980. leta namenili za skupno, osebno in splošno porabo nekoliko manj kot bomo ustvarili. Že od 1976. leta v naši DO pada udeležba dohodka v celotnem prihodu (30% na 26,9%), struktura OD v dohodku niha (od 50,6% do 53,9%),

prispevek za DSSS (od 22,3% do 11,5%), prispevki SIS, davki in druga plačila so udeležena v dohodku (8,9% do 15,6%).

V poslovnem poročilu za devet mesecev 1979. leta smo zapisali: Materialni stroški so rak rana naše DO (le-ti hitreje rastejo kot celotni prihodek) in istočasno je smotrna uporaba vseh materialov naša notranja rezerva za večji dohodek in tudi večji OD. Leto 1980 bo zahtevno toda prepričan sem, da se glede na samoupravno organiziranost, kadrovske zasedbe, proizvodni program in s skupnimi napori lahko nadajamo, da bomo plan v celoti izvršili.

K predloženim poslovnim poročilom za vsak tozd, DSSS in DO vedno prilagamo tabele primerjalnih stroškov v onosu na plan in enako obdobje prejšnjega leta.

V tem sestavku želim razčleniti predvsem stroške za reklamo in ekonomsko propagando. Stroški za reprezentanco so v okviru plana in bodo znašali 440.000 din.

Pomen ekonomske propagande za plasma naših proizvodov

Stroškom za reklame in ekonomsko propagando določimo vsako leto z letnim planom globalno višino in tako smo tudi za 1979. leto planirali 3,03 mio din, realizirali bomo 2,798 mio din. Ekonomsko propaganda je pomemben element pri reklamiranju proizvodov in storitev, čeprav vemo, da je kvaliteta proizvodov, solidnost dobav, servisna dejavnost itd. osnova za prodajo proizvodov posameznih DO in tudi naše.

Trg mora poznati proizvode, funkcionalnost le-teh, lepo oblikovanje in tako dalje. To dosežemo tako, da namenimo sredstva za prospekte, sejme, razstave, oglase, panoje in druge oblike ekonomske propagande.

V DO Stol smo porabili 780.000 din za prospekte (Modul program, krovinski stoli, almanah).

928.000 din za dotacije društvom pri reklamiranju naših proizvodov, za oglase in panoje (Dinamo Zagreb, NK Maribor, Virtus Duplica, ŠD Ilidža Sarajevo, NK Olimpija Ljubljana itd.).

307.000 din za sejme in razstave.

253.000 din za storitve in ostali stroški (fotografije, diapozitive itd.).

530.000 din reklama in propaganda za 75-letnico DO.

Opredelitev in določitev za posamezne namene določa v skladu s sprejetim planom komisija v tozdu prodaje v soglasju s poslovnim odborom DO, kjer se odloči o smotrnosti za posamezni strošek oglasa oz. izdelavo prospekta itd. Strokovna služba tozda Prodaje podpisuje tudi ustrezno pogodbo.

V statutu DO so našete odgovornosti in naloge glavnega direktorja ter Poslovnega odbora. Po teh določilih se je od l. 1976 odločalo o vseh stroških za reklame, oglase, prospekte itd. Za 75-letnico pa je o reklami odločal še poseben odbor, imenovan od Izvršnega odbora DO. Vsake tri mesece poročamo delavcem o vseh stroških in tudi o stroških za reklame in oglase (posebna tabela stroškov za tozde in DO), ter do sedaj ni bilo nikoli pripomb.

(Nadaljevanje na 4. strani)

V začetku letošnjega leta je Stol obiskal naš kupec Earl Kendrick iz Amerike. Po pogovoru z vodjem izvoznega oddelka tov. Koritnikom se je za kratek čas pomudil pri glavnem direktorju Vinku Gobcu. Povedal je, da bo tudi v bodoče reden kupec naših kolonialnih stolov. Ob tej priložnosti mu je tov. Gobec izročil priznanje, ki ga mu je podelila naša delovna organizacija za dobro poslovno sodelovanje ob svoji 75-letnici.

Ustrezna komisija tozda prodaje je na IV. seji 21. 9. 1979 in na VI. seji, 27. 11. 1979 sklenila v soglasju s staljšim poslovnega odbora, da se plača na osnovi posebne pogodbe oglas za reklamiranje naših proizvodov NK Olimpiji Ljubljana v višini 300.000 in 200.000 dimarjev. Reklama je bila izvedena preko TV Ljubljana in za 1979. ter 1980. leto na posebni oglasni tabli na stadionu za Bežigradom. Glavni direktor je poročal Izvršnemu odboru DO dne, 24. 12. 1979 in odgovarjal na postavljena vprašanja na seji Delavskega sveta DO dne 27. 12. 1979. Reklamiranje naših proizvodov preko NK Olimpije je storjeno zaradi smotnosti in utemeljenosti, ker bomo opremljali večjo poslovno stavbo v vrednosti od 15 do 18 milijonov din v 1980. letu. Člani IO in DS niso imeli pripomb na postopek, imeli pa so pripombe, da na ta način ne bi reklamirali naših proizvodov, temveč bi se posluževali časopisov, RTV, prospektov itd. Menim, da nisimo prekorlačili samoupravnih pooblastil pri odločanju o uporabi sredstev za reklame, vendar pa smo na seji poslovnega odbora 15. 1. 1980. leta ugotovili, da je potrebno zaradi številnih sprememb v DO Stol od 1976. leta ter tudi za bolj precizno določitev pristojnosti o odločanju glede reklam, oglasov in prospektov pričeti aktivnosti za pripravo novega statuta DO in tozdov. Za rešitve v zvezi z odločanjem v posameznih primerih za reklame in oglase se bomo skupaj dogovorili. Prepričan sem, da 0,70 % dohodka za reklame in oglase je prej premajhen znesek kot prevelik, toda z oz. na stanje na trgu zadovoljuje, čeprav sorodna podjetja namenjajo reklamni znatno večja sredstva. Pri sredstvih za reklame in oglase moramo v naši DO storiti še en korak, da bo delavec odločal ne le o globalni vsoti za te namene v planu DO, temveč tudi o posameznih plasmajih sredstev, Ekonomska propaganda in reklama je v naši DO smotna in upravičena ter soprispeva k izvajanju postavljenih planskih nalog.

Vinko Gobec

Pripis uredniškega odbora:

V zvezi z reklamo na stadionu za Bežigradom smo lahko prebrahi pismo našega nepodpisanega delavca v zadnji številki DE. Menimo, da ima tako pisanje namen razvrednotiti samoupravne odnose, vzbujati dvom v sposobnost naših delavcev za samoupravno odločanje in škoditi delovnemu kolektivu.

Potek dogodkov in sklepi samoupravnih organov (Izvršni odbor in delavski svet delovne organizacije sta ugotovila, da je reklama eden od potrebnih ukrepov za plasiranje naših proizvodov, da pa naj se v prihodnje naših proizvodov ne reklamira na ta način.) v zvezi z zgoraj omenjeno reklamo, sami najbolje dokazujejo, da so naši delavci sposobni take, pa tudi mnogo zahtevnejše zadeve samostojno in uspešno reševati po samoupravni poti; pisanje senzacionalističnih in zlonamernih člankov pa k temu nič pozitivnega ne prispeva.

Pred volitvami v samoupravne organe

Pred nami so volitve delegatov v delavske svete temeljnih organizacij, svet skupnih služb in delavski svet delovne organizacije.

Po ustavi SFRJ in zakonu o združenem delu se delavski svet oblikuje po delegatskem načelu. To je ena izmed bistvenih karakteristik našega samoupravnega sistema. Oblikovanje delavskega sveta po delegatskem načelu zagotavlja, da delavci tudi tako — preko delavskega sveta — realizirajo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice v organizacijah združenega dela. Delegatski sistem zagotavlja, da delavci niso odmaknjeni od upravljanja, saj se morajo delegati ravnati po smernicah in napotilih delavcev, ki so jih izvolili.

Delavski svet temeljne organizacije sestavljajo delegati vseh delov delovnega procesa v temeljni organizaciji. To pomeni, da morajo biti v delavskem svetu zastopani vsi delavci temeljne organizacije. S tem naj se zagotovi, da so pri odločanju na delavskem svetu obdelani vsi interesi delavcev iz vsakega dela delovnega procesa. Del delovnega procesa je lahko po zakonu o združenem delu delovna enota (obrat, poslovna enota) ali kakšni drugi deli tozda, kot delovna enota, skupina, izmena, pa tudi še kaj drugega, odvisno od narave dela, lokacije, organizacije dela in podobno.

Sestava delavskega sveta mora biti po naših statutih (prav tako tudi po zakonu o združenem delu) takšna, da ustreza socialni sestavi delavcev v tozdu. To pomeni: Delegati v delavski svet morajo biti izvoljeni iz vseh kategorij delavcev. Pri tem moramo ponovno ugotoviti, da delavec ni samo tisti, ki dela za strojem, ampak smo delavci vsi, ki smo sklenili delovno razmerje. Zakon pa predvsem misli pri socialni kategoriji na kvalifikacijsko strukturo delavcev, to je od nekvalificiranih delavcev do kvalificiranih, tehnikov in inženirjev, delavcev z nižjo, srednjo, višjo in visoko strokovno izobrazbo, nadalje na spol, starost in tako naprej.

Število delegatov mora biti sorazmerno številu delavcev v vsakem delu delovnega procesa, s tem da ima vsak del delovnega procesa vsaj enega delegata. Tako bodo tisti delavci delovnega procesa, koder je zaposlenih sorazmerno več delavcev, lahko imeli v delavskem svetu tudi po več delegatov.

Požari tudi v zimskem času ne prizanašajo!

Nenadni zvok sirene je bil ta dan, v ponedeljek, 15. 1. 1980, ob 14.30, že drugič dan za nevarnost požara, tokrat je gorelo v Stolu. Zagorelo je v gradbeni baraki GP Graditelj, ki je na gradbišču poleg upravne zgradbe.

Požar je nastal na ostrešju in stropu poleg dimnika. Vzrok požara pa je bilo pretirano in nenadzorovano kurjenje v peči na trda goriva. Po hitri intervenciji naših gasilcev je bil požar v zelo kratkem času zadušjen, vendar

Pravico voliti in biti voljen za delegata v delavski svet temeljne organizacije ima vsak delavec, ki je sklenil delovno razmerje v tozdu, zakon pa daje to pravico tudi učencem, ki se v tozdu usposablja za določen poklic.

Vendarle pa zakon o združenem delu splošno pravico biti voljen za delegata v delavski svet omejuje. Prva omejitev je, da nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen za delegata. Cilj te omejitve je zagotovitev stalnega obnavljanja sestava delavskega sveta. Ta omejitev velja le za volitve v delavski svet iste temeljne organizacije, ne pa za izvolitev v delavski svet druge temeljne organizacije, če je delavec na primer prišel iz enega v drugi tozdi.

Druga omejitev je v tem, da v delavski svet ne morejo biti voljeni tisti delavci, ki opravljajo vodilne ali vodstvene delovne naloge. Že z ustavo je določeno, da ne more biti voljen v delavski svet delavec, ki opravlja funkcijo individualnega poslovnega organa (direktor), niti delavec, ki stalno opravlja vodilne ali vodstvene funkcije, določene s statutom. To ustavno določilo je bilo z zakonom o združenem delu podrobneje določeno in se glasi: V delavski svet temeljne organizacije ne more biti izvoljen delavec, ki je kot individualni poslovodni organ oziroma kot predsednik ali član kolegijskega poslovnega organa svetu odgovoren in tudi ne drugi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, kot so namestnik in pomočniki poslovnega organa, vodje posameznih sektorjev ali drugi v statutu temeljne organizacije in zakonu določeni delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki so odgovorni neposredno delavskemu svetu.

Še nekaj besed o kandidacijskem postopku. Zakon določa: Kandidate določi in izvede kandidacijski postopek sindikat. Slovenski zakon posebej določa, da je nosilec in organizator volilne aktivnosti v delavski svet sindikalna organizacija, ki v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami omogoča delovnim ljudem široko iniciativo in sodelovanje v celotnem volilnem postopku. Sindikat mora torej organizirati tak demokratičen kandidacijski postopek, ki bo delavcem omogočil, da se v celotnem volilnem postopku svobodno in neomejeno odločijo pri predlaganju in določanju kandidatov.

Konrad Vavpotič

pa so bili ogroženi sosednji objekti, kot je staro skladišče laka, kjer so še uskladiščene surovine in pa kope žaganega lesa, ki so v neposredni bližini.

To nam kaže, da so vsa slabo grajena in slabo zavarovana kurišča zelo velika požarna nevarnost, zlasti v zimskem času, ko so maksimalno obremenjena. Zato se izogibajmo, kolikor je le možno, dodatnih ogrevalnih pripomočkov, na katera po končanem delu kaj radi pozabimo.

Miha Šlebir

Občni zbor osnovnih organizacij sindikata

Že v decembrski številki Glasila sem napisal prispevek o sedanjih aktivnostih OOS, vendar je pomotoma izpadla polovica prispevka skupaj z naslovom, zato prispevek dopolnujem v tej številki.

Največjo aktivnost smo v OOS posvetili obravnavi rezultatov dela TOZD za prvih devet mesecev preteklega leta, evidentiranju kandidatov za nova sindikalna vodstva, ter pripravam na občne zборе.

V razpravi o devetmesečnem poslovanju so bile iznešene mnoge pripombe delavcev, kako izboljšati gospodarsko poslovanje kljub temu, da smo z rezultati devetih mesecev zadovoljni, še posebno, ker se predvideva, da bo stanje ob zaključnem računu za preteklo leto še boljše.

Med pripombami je bilo slišati, kot že večkrat, kritiko na račun vzdrževanja strojev, predvsem v tozdu 2 (strojni oddelek), kjer delavci ugotavljajo, da stroji, oziroma strojne linije večkrat ne morejo delati zaradi raznih okvar, ki se predolgo časa ne odstranijo, ker manjka rezervnih delov. To so predvsem razni pogonski jermeni, pasovi itd. Ker so ti stroji uvoženi in zelo dragi je škoda še toliko večja. Iz tozda 5 so delavci dobili pojasnilo, da je rezervne dele zelo težko dobiti in da dolgo traja, preden se dobijo uvozna dovoljenja.

Pripombe so bile tudi na preveliko skopost pri obnavljanju in nabavi novih sodobnih strojev in drugih delovnih pripomočkov. Z njimi bi bistveno posodobili tehnologijo, s tem pa tudi dvignili produktivnost. Le na ta način bomo šli v korak s prehitrim naraščanjem cen surovin in raznim repromaterialom.

Kritično je bilo ocenjeno tudi obnašanje posameznih delavcev glede delovne discipline na raznih področjih dela. Dosti pripomb in pobud je bilo danih glede varčevanja, saj ugotavljamo, da so materiali in tudi čas zelo dragi in lahko prav vsak delavec na svojem delovnem mestu s tem precej prispeva, da bodo rezultati še ugodnejši.

Občni zbori OOS bodo v vseh tozdih delovne organizacije Stola v času od 21. januarja do 2. februarja. Na občnih zbore bomo obravnavali poročila o delovanju osnovne organizacije v devetletnem obdobju in sprejeli naloge in delovno usmeritev za nadaljnje delovanje. Izvolili bomo nova vodstva po doseganju sistema tako, da vsako samoupravno (sindikalno) delovno skupino predstavlja v izvršnem odboru OOS v tozdu po en žez v tej skupini izvoljen član.

Ker se OOS v Stolu povezujemo v sindikalno konferenco, bomo na občnih zbore izvolili tudi člane sindikalne konference, ki naj bi jo sestavljali vsi člani izvršnih odborov OOS v tozdih, predsedniki pa naj bi praviloma sestavljali tudi izvršni odbor sindikalne konference.

Sklep izvršnega odbora sindikalne konference je, da bo volilna konferenca OOS Stol 23. februarja ob 9. uri v Kulturnem domu na Duplici.

Na občnih zbore in konferenci bomo razpravljali tudi o gospodarjenju v preteklem letu, o predlogu izvršnega odbora sindikalne konference za delo v eni ali dveh prostih sobotah, katerih dohodek naj bi vsak delavec Stola na-

Stanovanjska pravica vezana na delo

Ustavno sodišče je preverilo zakonitost nekega samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerah. S tem sporazumom je namreč bilo določeno, da stanovanje, s katerim razpolaga temeljna organizacija, lahko dobi v uporabo samo tisti delavec, ki je član sindikata.

Znano je namreč, da je članstvo v sindikatu prostovoljno in se vsak delavec sam odloči, ali bo član sindikata ali ne. Na tem je tudi temeljilo sporno določilo samoupravnega sporazuma. Ko je ustavno sodišče razpravljalo o navedeni določbi, je ugotovilo, da je v nasprotju z ustavo. Ustavno sodišče namreč meni, da članstvo v sindikatu samo po sebi ne more biti pogoj za pridobitev stanovanjske pravice. Zato je nesprenjljivo, da je delavčeva pravica do stanovanja pogojena s članstvom v sin-

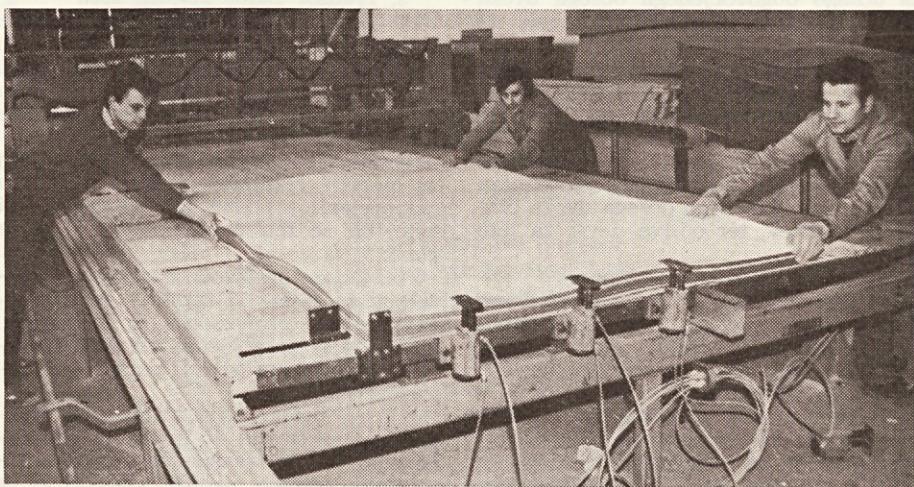
menil za nakup počitniških kapacitet, ter o drugih zadevah, ki so v interesu delavcev, članov zveze sindikatov.

Ena izmed prvih nalog novih vodstev OOS bo evidentiranje članov novih samoupravnih organov na vseh nivojih, zato je primerno, da že na občnih zbore in sindikalni konferenci ocenimo dosedanje delo tudi delegatov, članov raznih samoupravnih organov in komisij, ter v nove organe predlagamo za res delovne sodelavce.

Franc Sikošek

dikatu, tistim pa, ki niso člani sindikata, pa se ta pravica oporeka, oz. se jim pravica enostavno jemlje. Stanovanjska pravica za stanovanje, s katerim razpolaga temeljna organizacija, je vezana na delo in ustvarjanje celotnega dohodka, torej tudi na tisti del sredstev skupne porabe, iz katerih so zadovoljujejo delavčeve stanovanjske potrebe. Članstvo v sindikatu torej ne more biti pogoj za pridobitev stanovanjske pravice, saj je sindikat le najširša organizacija delavskega razreda, v kateri se delavci prostovoljno organizirajo ter skupno kot člani borijo za doseganje ciljev in nalog, ki izhajajo iz zvezne in republiških ustav in dokumentov ZKJ in Zveze sindikatov Jugoslavije.

Ida Kočar

Pred osmimi leti je bila formatna žaga v tozdu 2 sodoben stroj. Delavci so pričeli z njim z veseljem delati in ekskurzije, pa naj so bile sestavljene iz dijakov tehnične šole ali zrelih strokovnjakov, so ga z veseljem ogledovale. Formatna žaga je leto pred tem prišla v Stol in je predstavljala pojem sodobnega razrezovanja iverk.

Čas hitro mineva. Postarala se je tudi žaga. Nakladanje iverk na razžagovalno podlogo je še vedno ročno in predstavlja največji problem pri razrezu. Ena iverka je težka od 100 do 200 kg, za enkratni razrez pa jih je potrebno na žago naložiti od 500 do 800 kg. Ni si težko predstavljati, da je to delo izredno težko, težje pa je še zato, ker je potrebno iverke na formatovko naložiti zelo točno.

Vsak rez na formatni žagi je potrebno ročno naravnati in tudi spremljati. V zadnjem času je razrezovanje oteženo tudi zaradi slabših reznih listov. Najboljša rezila proizvaja TRO Prevalje, toda kaj, ko jih navečkrat ni mogoče dobiti.

Poseben problem razrezovanja predstavlja razrez lesonala, ki se zaradi malo daljšega uskladiščenja skrivi. Lesonal je izredno težak, podložno ploskev pri cellem paketu pa predstavljajo štiri vzdolžne deske, ki se že po tednu skladiščenja skrivijo. Lesonal pa je potrebno nabavljati na zalogo, ker ga večkrat po cel mesec ni mogoče dobiti. Krive plošče lesonala se podložni ploskvi na formatni žagi ne priležijo in jih je zato zelo nevarno razžagovati.

Nova formatna razžagovalka z avtomatsko nakladalno napravo je nujno potrebna za varnejše in lažje delo pri pripravi ploskovnih elementov v tozdu 2.

Sklepi delavskega sveta

Dne 27. decembra 1979 je bila 14. redna seja delavskega sveta delovne organizacije, na kateri so člani razpravljali in sklepali o naslednjem:

1. Člani delavskega sveta delovne organizacije so pregledali sklepev in zapisnik zadnje 13. redne seje sprejeli in potrdili.

2. Obravnavali so poročilo o poslovanju temeljnih organizacij, skupnih služb in celotne delovne organizacije za čas od 1. 1. 1979 do 30. 9. 1979 in tako kot delavski svet, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in svet skupnih služb sprejeli oz. potrdili poročilo.

3. Delavski svet delovne organizacije je verificiral sklepe delavskih svetov tozdvov, zbora delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in sveta skupnih služb o sprejemu gospodarskega načrta za leto 1980 in sprejel predlog z manjšimi predlaganimi spremembami.

4. Delavski svet DO je ugotovil, da so smernice in elementi za srednjeročni plan 1981—1985 zreli za javno razpravo. Enako ugotovitev so sprejeli že vsi DS TOZD, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in svet skupnih služb.

5. Člani delavskega sveta delovne organizacije so obravnavali predlog SISEOT za:

a) pristop k samoupravnemu sporazumu o merilih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev, ter odliva deviz za leto 1980;

b) spremembo samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo SISEOT;

c) spremembe samoupravnega sporazuma o merilih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev, ter odliva deviz za leto 1979;

in sprejeli naslednje sklepe:

a) DO pristopa k samoupravnemu sporazumu o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1980.

b) Sprejme se sprememba 7. člena samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo SISEOT v naslednjem besedilu:

»7. člen samoupravnega sporazuma se spremeni in se glasi:

Prispevek iz 1. točke 6. člena tega sporazuma se uporabi za kritje dela stroškov enot.«

c) Temeljna organizacija (delovna skupnost oz. delovna organizacija) pristopa k spremembam samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1979 v besedilu, ki ga je določila skupščina SISEOT na 17. seji, dne 27. 9. 1979.

6. Člani DS DO so bili informirani tudi o tem, da so delavski svet, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in svet skupnih služb sprejeli predlog za konkretna določila in dogovorjene cene za leto 1979 (po osnovah in merilih samoupravnega spora-

zuma o urejanju medsebojnih dohodkovnih razmerij med tozdi delovne organizacije Stol Kamnik).

7. Delavski svet DO je sprejel samoupravni sporazum o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije. Enak sklep so sprejeli vsi DS tozdvov, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in svet skupnih služb.

8. Člani delavskega sveta delovne organizacije so v zvezi s predlogom o imenovanju poveljnika CZ v DO Stol Kamnik sprejeli naslednji sklep:

a) ing. Skušek Petra se razreši funkcije poveljnika CZ Stol Kamnik,

b) za poveljnika CZ delovne organizacije Industrija pohištva STOL Kamnik se imenuje ing. Uršič Braneta, vodja razvoja.

9. Obravnavali in sprejeli so delovni koledar za leto 1980, katerega so DS tozdvov, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in svet skupnih služb že tudi sprejeli.

10. Verificiral je sklepe delavskih svetov tozdvov ter sprejel informacijo o nabavi nekaterih osnovnih sredstev in investicijske opreme.

11. Potrdili so sklep IO DO, z dne 18. 4. 1978, da se znižajo izključne cene, oz. likvidirajo naslednja osnovna sredstva:

1. Avtomatska čeparka inv. št. 1684

2. Enolistna krožna žaga inv. št. 4156

3. Traktor Zetor inv. št. 2166

4. Tovorni avto TAM 200 inv. št. 2609.

12. a) Potrdili so sklepe delavskih svetov tozdvov, zbora delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in sveta skupnih služb in na predlog Analize OD sprejeli naslednje sklepe:

1. 12. člen Pravilnika o normativih in merilih rezultatov dela — izračun razporejenih sredstev za OD se dopolni tako, da se mu doda točka 14., ki se glasi:

14. Obseg proizvodnje vzorcev in izdelkov za sejne in razstave se obračuna tako kot proizvodnja za inženiring, to je, da se porabljene ure, evidentirane na ustreznem nalogu pomnoži s faktorjem 1,6

Obseg proizvodnje izdelkov v količinah, manjših od 20 kosov se obračuna tako, da se obračunano število ekvivalentov poveča za 0,6. Povečanje se prikazuje posebej. Obračunati in prikazati ga je treba tudi v poročilih za preteklo leto.

2. Vsa, do 25. 12. 1979 neporabljena sredstva sklada skupne porabe v skupni višini 989.041,00 din, se prerazporedijo in porabijo še v letu 1979.

Za najnujnejše potrebe in neodložljiva plačila iz prerazporejenih postavk ostane v skladu 55.946,00 din. Prerazporejena sredstva po posameznih postavkah se upoštevajo pri planu porabe sredstev skupne porabe v letu 1980.

b) Predlog Komisije za vrednotenje dela, ki ga je sprejel IO DO, je delavski svet delovne organizacije, potrdil in sprejel dopolnilne 55. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka TOZD in za delitev sredstev za OD ter skupno porabo delavcev, ki se glasi:

»Za čas nadomeščanja v času izrednih odsotnosti nad 1 mesec do 3 mesecev, ko delavec opravlja tudi svoje redno delo, se delavcu obračuna poleg ocene rezultata dela dodatek za nadomeščanje do 20 odstotnih točk, za čas nadomeščanja nepretrgoma nad 6 delovnih dni do 1 meseca pa do 10 odstotnih točk, če povečan obseg dela ni obračunan kot delo v podaljšanem delovnem času. Dodatek se predlaga in sprejme tako kot ocena rezultata dela, o uporabi določil tega člena pa mora ocenjevalec predhodno obvestiti komisijo za vrednotenje dela, ki izda soglasje.

Nadomeščanje za čas odsotnosti nad 3 mesece se uredi z začasno prerazporeditvijo delavcev, imenovanjem vršilca dolžnosti, zaposlitvijo za določen čas ali z drugimi ustreznimi organizacijskimi in kadrovskimi ukrepi.«

13. 1. Verificiral je sklepe delavskih svetov TOZD 1, 2, 3, 5, 9 in sveta skupnih služb in sprejem naslednje sklepe:

a) V TOZD-1 se na SM 1790 odpre DM: 663-18 — VODENJE EMBALIRANJA POHIŠTVA;

b) v TOZD-2 se na SM 2144 odpre DM 677-06 DOVRŠEVANJE ORGANIZACIJSKIH SREDSTEV;

c) v TOZD-3 se na SM 3055 odpre DM 675-11 VZDOLŽNO KROJENJE IPRENA;

d) v TOZD-5 se na SM 5250 odpre DM 673-20 REFERENT ZA KOOPE- RANTSKA DELA;

e) v TOZD-9 se na SM 9047 odpre DM 276-12 ADMINISTRATOR PRODAJE;

f) v DSODS se na SM 0161 odpre DM 742-18 DELAVEC PRI OBRAMBNIH PRIPRAVAH.

2. Za delegata v organe upravljanja LB - Stanovanjske komunalne banke Ljubljana je za mandatno obdobje 1980/81 delavski svet delovne organizacije izvolil tov. Kohek Terezijo.

3. Ker je tov. ing. Skušek Petru zaradi prenehanja delovnega razmerja prenehala funkcija člana Komisije za cene je delavski svet delovne organizacije v to komisijo izvolil novega delegata, tov. ing. Skrinjarič Zvoneta.

Delavski svet je načelno podprl predlog o nakupu stanovanja v Sarajevu, sklep da odbor za kadre DO, ki preveri, kako stanujejo naši delavci v Sarajevu.

Tov. glavni direktor Vinko Gobec je odgovoril na delegatsko vprašanje DS TOZD Sedežno pohištvo, v zvezi s plačilom 500.000,00 din za reklamo pri NK »Olimpija« Ljubljana.

Delavski svet DO je pojasnilo glavnega direktorja sprejel s pripombo, naj se v prihodnje naših proizvodov ne reklamira na tak način, pač pa naj se koristi druge načine (televizija, radio, časopisi itd.).

Helena Križanc

Dodatek za izjemne delovne pogoje

Pri vsakem delu vpliva na nas na različne načine tudi delovno okolje. Tiste vplive, ki nas pri delu motijo ali nam delo otežujejo, označujemo kot otežujoče delovne pogoje. Zaradi teh vplivov porabimo za delo več energije in se pri delu bolj utrudimo, kot bi se, če teh vplivov ne bi bilo. Najpomembnejši od teh vplivov, ki otežujejo delo v naši DO so: delovni urnik, nevarnost nesreč in obolenj, ropot, umazanost, smrad, prah, temperatura. Glede na velikost in trajanje upoštevamo učinek teh vplivov pri ugotavljanju zahtevnosti dela. Pri tem upoštevamo tiste delovne pogoje, ki pri delu nastajajo v pretežni meri (poprečni delovni pogoji).

Nekateri delovni pogoji nastopajo pri delu samo občasno ali se občasno poslabšajo ali pa nastopajo v taki meri, da presegajo dovoljene vplive. Te delovne pogoje označujemo kot izjemne delovne pogoje in si stalno prizadevamo, da bi jih odpravili, oz. zmanjšali potrebo po delu v takih okoljih. Za delo v izjemnih delovnih pogojih prejmejo delavci dodatke za izjemne delovne pogoje. Te dodatke razvrščamo po vrstah vplivov v 4 skupine, vsako skupino pa po intenzivnosti vplivanja v 5 stopenj. Najnižji dodatek znaša 1,00 din/h bruto, najvišji pa 4,60 din/h bruto. Po posameznih skupinah in stopnjah so ti dodatki naslednji:

Stopnja	Din/h bruto	Din/h bruto	Stopnja
I 1, III. 1, IV. 1	4,60	II. 1	3,20
I. 2, III. 2, IV. 2	3,20	II. 2	2,20
I. 3, III. 3, IV. 3	2,40	II. 3	1,60
I. 4, III. 4, IV. 4	1,80	II. 4	1,25
I. 5, III. 5, IV. 5	1,25	II. 5	1,00

Obračunavajo se pri naslednjih delih:

I. Dodatki zaradi izjemnega vpliva atmosferskih nepravil se obračunavajo v času od 1. 11. do 31. 3. na naslednjih DM:

Št. DM	Naziv DM oz. dela	Stopnja	Način obrač.
283	Delavec na krlišču	I. 1	DM
309	Upravljalac dvigala za žagan les	I. 1	DM
293	Pomočnik voznika bočnega viličarja	I. 1	DM
295	Prekladanje žaganega lesa	I. 1	DM
337	Pokrivalec kop	I. 1	DM
244	Pomočnik pri pokrivanju kop	I. 1	DM
348	Sorter žaganega lesa	I. 1	DM
133	Letvičenje žaganega lesa	I. 1	DM
343	Prevzemalec žaganega lesa	I. 1	DM
344	Razvrščevalec žaganega lesa listavcev	I. 1	DM
406	Prevzemalec	I. 1	DM
—	Odstranjevanje snega	I. 1	ČAS
311	Upravljalac dvigala za hlodovino	I. 1	DM
286	Nakladalec žaganega lesa	I. 1	DM
120	Dela na skladišču in transportu lesa	I. 1	ČAS
145	Pomožna tesarska dela	I. 1	ČAS
253	Strojna tesarska dela — zunaj nad 2 uri	I. 1	ČAS
373	Samostojna tesarska dela — zunaj	I. 1	ČAS
—	Čiščenje dvorišča, skladišča lesa	I. 1	ČAS
—	Montažna dela na terenu (v odprtih prostorih)		
647	Upravljanje avtodvigala Hiap	I. 1	ČAS

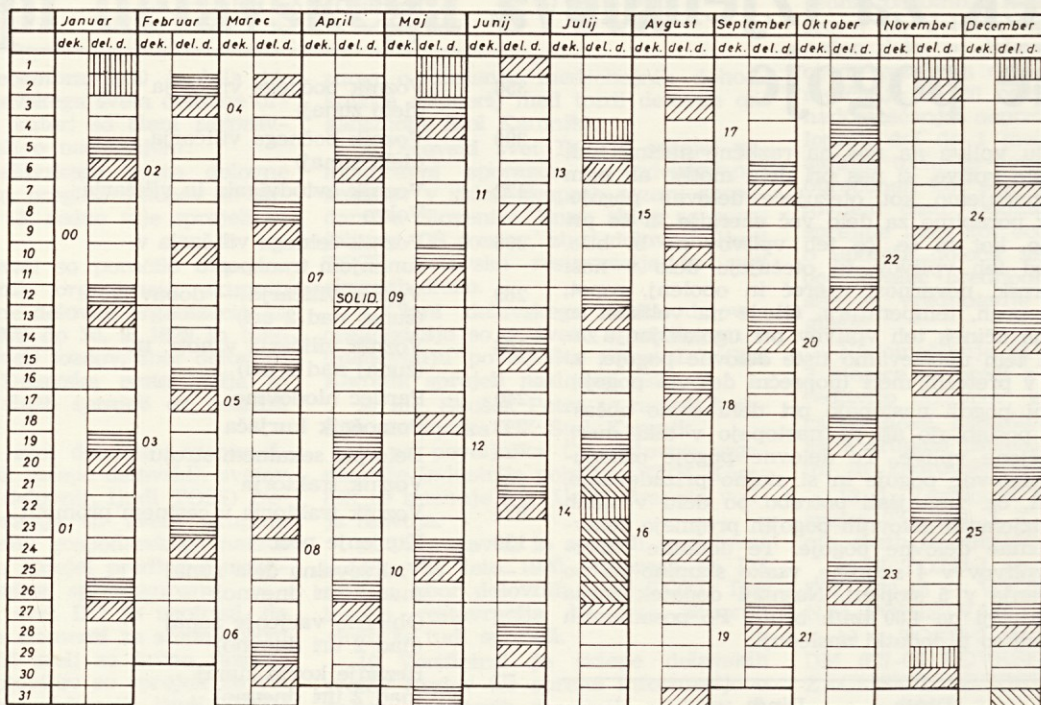
Št. DM	Naziv DM oz. dela	Stopnja	Način obrač.
356	Voznik bočnega viličarja (delo zunaj)	I. 2	ČAS
390	Voznik bočnega viličarja (delo zunaj)	I. 2	DM
422	Voznik avtodvigala in viličarja Volvo	I. 2	DM
266	Voznik čelnega viličarja v zunanjem transportu	I. 2	DM
269	Voznik viličarja — dobavljač (zunaj nad 2 uri)	I. 2	ČAS
166	Voznik viličarja v notr. tr. (zunaj nad 2 uri)	I. 2	ČAS
240	Parilec hlodovine	I. 2	DM
243	Pomočnik kurjača	I. 2	DM
—	Delo pri sekalnem stroju	I. 2	ČAS
268	Voznik traktorja	I. 2	ČAS
624	Voznik traktorja v cestnem prometu	I. 2	ČAS
130	Kurjenje peči	I. 2	DM
—	Vzdrževalna dela zunaj (nad 2 uri dnevno)	I. 2	ČAS
—	Obločno varjenje zunaj (nad 2 uri dnevno)	I. 2	ČAS
—	Rezanje kovin zunaj (nad 2 uri dnevno)	I. 2	ČAS
—	Čiščenje kovin zunaj (nad 2 uri)	I. 2	ČAS
351	Upravljalac polnojarmenika	I. 3	DM
361	Brentalist	I. 3	DM
366	Jermeničar	I. 3	DM
245	Pomočnik pri polnojarmeniku	I. 3	DM
287	Odstranjevalec žaganega lesa	I. 3	DM
229	Čelilec na žagi	I. 3	DM
242	Pomočnik čelilca na žagi	I. 3	DM
310	Upravljalac cepilne tračne žage	I. 3	DM
76	Nakladalec drv	I. 3	DM
192	Nakladalec vagonov	I. 3	ČAS
218	Transportni delavec — nakladalec	I. 3	ČAS
—	Nakladanje kamionov in vagonov (zunaj nad 2 uri dnevno)	I. 3	ČAS
459	Skladiščnik žaganega lesa	I. 3	DM
314	Upravljalac robilnika	I. 3	DM
338	Pomočnik brentista	I. 3	DM
339	Pomočnik jermeničarja	I. 3	DM
253	Strojna tesarska dela — v neogrev. prostorih	I. 3	ČAS
373	Samostojna tesarska dela — v neogrev. prostorih	I. 3	ČAS
—	Grobi razrez v TOZD-4 (nad 2 uri dnevno)	I. 3	ČAS
431	Pomočnik vodje skladišča got. izd.	I. 4	ČAS
465	Vodja tesarstva	I. 4	ČAS
261	Urejevalec skladišča	I. 4	ČAS
464	Vodja gradbene skupine	I. 4	ČAS
—	Prebiranje dec. lesa v lopi (DM: 049, 111, 095) (nad 2 uri dnevno)	I. 4	ČAS
037	Odvoz odpadkov od luščilke	I. 4	DM
—	Delo v lopi — TOZD-4 (nad 2 uri dnevno)	I. 4	ČAS
—	Odvoz odpadkov (nad 2 uri dnevno)	I. 4	ČAS
—	Čiščenje neogrevanih prostorov (nad 2 uri dnevno)	I. 5	ČAS

Peter Jerman

(Drugi del sestavka bomo objavili v februarški št. Glasila)

KOLEDAR 1980

OŠDP 16.7.1979
P.O. 16.10.1979
CDS 27.12.1979

DELOVNI ČAS:

I. izm. 06 - 14
II. izm. 14 - 22
III. izm. 22 - 06

ODMORI:

I. 9.00 - 9.30
II. 9.40 - 10.10
III. 10.20 - 10.50
18.30 - 19.00

LEGENDA:

- Nedelja
- Državni praz.
- Prosta sobota
- Kolektivni dopust
- SOLID
- Del. sobota za solid sklad

SKUPNO ŠT. DNI	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	366
Obratovadni dnevi	21	22	23	23	21	22	17	23	23	23	21	21	260
II ure	168	176	184	184	168	176	136	184	184	184	168	168	2080
Kolek. dop. dni	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	6
Prazniki	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	9
Del. sob. za solid sklad	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Plačani dnevi	23	22	23	23 (22)	23	22	24	23	23	23	23	23	275 (274)
II ure	184	176	184	184 (176)	184	176	192	184	184	184	184	184	2200 (2192)
Proste sobote	4	3	3	3	4	3	3	3	3	4	2	4	39
Nedelje	4	4	5	4	4	5	4	5	4	4	5	4	52

Ponovitev referendum za sprejem samoupravnih sporazumov Unilesa v tozdu 2

Referendum je uspel, to je bila prva ugotovitev volilne komisije tozda 2, ko je dne 20. 12. 1979 ob 16. uri prešela oddane glasovnice. Udeležba je bila takšna, kot smo si jo lahko želeli, saj se je udeležilo kar 95,7% sodelavcev.

Zakaj prvič neuspeh? Zakaj tokrat bolje?

Na prvo vprašanje me bi ponovno odgovorjal, saj smo o tem že razpravljali ničkolikokrat. O tem smo pisali tudi v Glasilu. Dejstvo je, da smo šli tokrat v akcijo dobro pripravljeni in organizirani. S tem ne mislim, da to ni bilo že prvič, ampak poudarjam ugotovitve, ki so vplivale na negativen uspeh tokrat. Te ugotovitve smo analizirali, napake popravili in sadovi dela so sprejeti samoupravni sporazumi, o katerih smo se izrekli.

Kako smo to uspeli?

Ponovno smo sklicali sestanke po sindikalnih skupinah, ponovno smo delavcem pojasnili namene in pridobitve naše DO v sestavljeni organizaciji UNILES. To smo naredili zato, ker je prišel IO OOS do zaključka, da je bila prva razlaga preveč odmaknjena od

dneva referendum in so bili zaradi tega sodelavci premalo obveščeni. Odločili smo se tudi za razlaganje po sindikalnih skupinah in ne na skupnem sestanku, ker ugotavljamo, da so delavci v manjši skupini bolj zainteresirani.

V tem primeru je to prišlo močno do izraza, saj so vpraševali in se zanimali domala vsi in ne tako kot je to na zboru, kjer sprašuje, oziroma tvorno sodeluje le peščica, ostali pa največkrat neprizadeto spremljajo. Odločili smo se tudi, da bomo po skupinah razlagali sami člani IO OOS, ker probleme tozda in sodelavcev najbolj poznamo in smo se zato o teh lahko najboljše pogovorili.

Drugi element uspeha je tudi v tem, da so delavci kljub dopustom prišli na volišče, kar je še posebej spodbudno. Visoko udeležbo smo zagotovili tudi tako, da je komisija obiskala bolnike na domu.

Smatram, da je prvi neuspeh dobra šola za bodoče, visok odstotek udeležencev pri sedanjem odločanju pa vzpodbuda za nadaljnje delo.

Alojz Pavlič

Strelski šport je zelo primeren tudi za ženske.

Prispeva k urjenju vida, sprošča duševne napetosti in veča tudi obrambno sposobnost naše države, ki ji v zadnjih letih posvečamo vedno večjo skrb.

Žal v Stolu, ki zaposluje polovico žensk, sodeluje pri strelskih vajah le slaba desetina. Krivi so predsedniki, ki jih dekleta in žene še vedno negujejo, češ: ta šport je le za moške in izgovori, da ni nikoli časa.

Veliko članov našega kolektiva tudi ne ve, kakšno je videti novo strelišče v spodnjem prostoru Kulturnega doma na Duplici. O tem so morda brali v našem glasilu, pri tem pa je tudi ostalo.

Upamo, da se bodo v letu 1980 le opogumila tista dekleta in žene, ki so doslej čutile v sebi veselje do strelskega športa, vendar resnega koraka še niso storile. Ne pozabite! Novo strelišče in organizatorji vas pričakujejo!

Poslovna enota IV

V naslednjih številkah Glasila želimo predstaviti poslovne enote tozda-1. Res so to najstarejše delovne enote v Stolu in poznane skoraj vsem našim delavcem, vendar kaj več kot splošnega opisa le ne bi mogel skoraj nihče dati. Za to številko je o delu PE-4 odgovarjal Franc Štebe, za naslednjo pa bomo zaprosili za pogovor vodjo PE-6, tov. Ipravca in nato vodjo PE-8, tov. Leskoška. Upamo, da nam sodelovanja ne bosta odrekla.

Pričujoči zapis o PE-4 je zelo zanimiv. PE-4 sestoji iz 4 oddelkov. To so: žagarski obrat, skladišče žaganega lesa, grobi rez ter oddelk struženja.

Na vprašanja bo odgovoril tov. Franc Štebe — vodja poslovne enote 4. Bralcem je dobro poznan kot sodelavec našega časopisa po sestavkih v raznih področjih, pisanje o poslovnih enotah 4 pa je tudi oris njegovega dela.

Žaga pomaga preskrbovati Stol z masivnim lesom. Koliko ljudi je zaposlenih v tem oddelku?

Pri vseh delih, od razkladanja hlodovine do pokrite kope na skladišču žaganega lesa in še oddaje v nadaljnjo predelavo ali prodaje je zaposlenih 57 sodelavcev.

Na žagi imate še precej težkega dela. Kakšno je to delo? Ali je danes težko dobiti težake?

Pravzaprav so vsa ta dela težaška. Najtežja pa so dela pri zlaganju žaganega lesa listavcev v pakete, razna dela pri hlodovini in pri odstranjevanju žaganega lesa in podobno.

Delo je izpostavljeno vsem vremenskimi vplivom, razen na žagi sami, kjer je prostor tudi neogrevan in izpostavljen močnemu prepihu.

Ker je dela povsod dovolj, je logično, da za težko delo ni posebnega zanimanja.

Kdaj bodo težaška dela odpravljena ali vsaj olajšana?

O popolni odpravi težaških del je nemogoče govoriti, stalno pa se dela na tem, da bi se ta dela olajšala in vsa vlaganja v težko transportno mehanizacijo imajo v prvi vrsti ta namen.

Na žalost pa moramo ugotoviti, da ravno za najtežja dela še niso dosežene zadovoljive rešitve.

Kakšen les razžagujete?

Razžagujemo predvsem bukovino, okoli 16 tisoč kub. metrov, in iglavce, okoli 4 tisoč kub. metrov letno. Praviloma se bukovina žaga v mesecih od septembra do maja, v letnem času pa smrekovina.

Razrez lesa teče skozi vse leto. Ali to vpliva na kvaliteto lesnih izdelkov? Kateri les razžagujete v posameznih letnih časih?

Vsako leto se dogaja, da se zaradi prepozni dobav, zaradi premajhnega števila ljudi na tem delu in zaradi dobav iglavcev v lubju razžagovanje zavleče v julij in celo avgust, kar prav gotovo slabo vpliva na kvaliteto žaganega lesa.

Katere so najpogostejše dimenzije lesnih polizdelkov na žagi? Hlodovino razžagujemo v dimenzije, ki jih predpisuje jugoslovanski standard za žagan les.

Količine posameznih dimenzij pa so prilagojene našim potrebam. Iglavce ravno tako žagamo po standardu, razen posebnih naročil.

Ali razžagujete les tudi za ljudi iz okolice?

Opravljamo tudi uslužnostni razrez. Za primer naj povem, da je bilo od avgusta 1978 do oktobra 1979 v ta namen razžaganih okrog tisoč kub. metrov hlodov.

Kakšna je zmogljivost in kakšni stroji so v tem obratu?

Imamo tri osnovne stroje, to so: polnojarmenik »Bögli« švicarske proizvodnje

s popolno hidravliko in daljinskim upravljanjem, na katerem lahko žagamo hlode do 70 cm premera. V 12 letih je bilo na tem stroju razžaganih okrog 160 tisoč kub. metrov hlodov, in sicer 70% bukovine in 30% iglavcev.

Drugi stroj je polnojarmenik Pini-Kay, avstrijske proizvodnje, ki teče že 17 let, tretji pa širokolistna tračna žaga firme Jucker — Milano, ki je namenjena za razžagovanje hlodovine debelejše od 60 cm. Montirana je bila leta 1946.

Dnevna kapaciteta pri polni zasedbi v obeh izmenah je okrog 150 kub. metrov hlodov, pri primerni hlodovini pa tudi 180 kub. metrov in celo več.

V zadnjem času je močno padla kvaliteta hlodovine. Kako to vpliva na kakovost vaših lesnih izdelkov?

Padec kvalitete hlodovine močno vpliva na slabšo kvaliteto žaganega lesa, to pa ima za posledico slabše izkoriščanje v grobem rezu in poleg tega več stroškov na kub. meter decimiranega lesa.

Les vozite v sortirnico z bočnimi viličarji. Kako to poteka?

Transport žaganega lesa se opravlja z bočnimi viličarji, tako da od žage do sortirnice vozijo pakete, v katerih je povprečno po 2,5 do 3 kub. metre desk, ki jih že na žagi sortirajo na 3 dolžine.

Ves les v sortirnici takoj ločite po kvaliteti in še po čem?

V sortirnici se potem sortira še po debelinah in letviči v pakete, primerne za skladiščenje in naravno sušenje.

Odvoz lesa v skladišče opravljate strojno. Kako poteka pravilno skladiščenje in koliko časa ostane les na naravnem sušenju?

Odvoz od sortirnice na skladišče in skladanje v kope, zopet opravimo z viličarjem. Pod pravilno skladiščenje razumemo to, da je les zložen in zaščiten tako, da se zaradi vremenskih vplivov ne kvari, in da je omogočeno kroženje zraka.

Naravno sušenje traja povprečno 6 do 8 mesecev.

Kje so skladišča žaganega lesa?

Glavno skladišče je ob cesti proti Volčjemu potoku, ker pa se moramo že nekaj let umikati novogradnjam in v letošnjem letu še obvozni cesti, smo bili prisiljeni urediti še eno skladišče na edinem praznem prostoru ob Korenovi cesti. Na glavnem skladišču imamo trenutno uskladiščenih okrog 9 tisoč 500 kub. metrov na skladišču ob Korenovi cesti pa okrog 4 tisoč kub. metrov žaganega lesa, kar po tržni vrednosti predstavlja blizu 4 milijarde starih dinarjev.

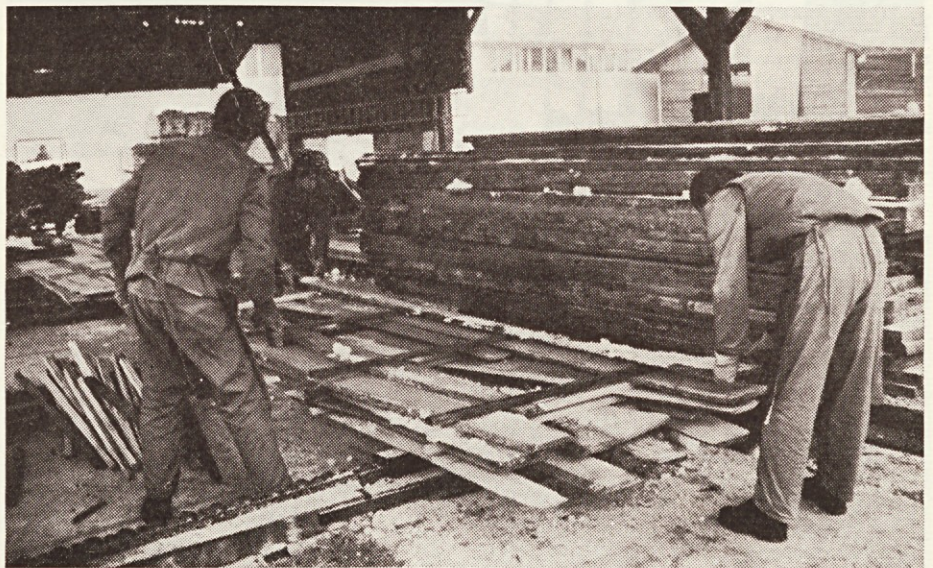
Za en kub. meter žaganega lesa pa rabimo 3 kv. metre skladiščnega prostora.

Po naravnem sušenju gre les v grobo predelavo. Koliko odstotkov vlage ima tedaj?

V predelavo gre les običajno z 18 do 22% vlage, kar je tudi najnižja stopnja, ki jo v naših klimatskih pogojih lahko dosežemo. Če pa je čas naravnega sušenja prekratek, ali pa so v tem času ne-normalni pogoji, je stopnja vlage tudi preko 40%.

Kako poteka predelava lesa v grobem rezu?

(Nadaljevanje na 10. strani)

Stol ima sortirnico masivnega lesa pokrito. Tu so delavci varni pred padavinami, zaščiteni pa niso pred mrazom in drugimi nevšečnostmi, ki posebno v zimskem času ovirajo delavce pri delu. Delo pri prekladanju svežih desk in plohov je težko in terja vsakodnevno polno fizično angažiranost. — Tisti, ki vedno delate v toplih, zaprtih prostorih in si že ob prihodu na delo manete roke in tožite že pri nekaj stopinjah pod ničlo o hudem mrazu, pomislite na sodelavce v sortirnici, na voznike viličarjev in na druge delavce na žagi in v skladišču rezanega lesa. Ti so vse zimske mesece izpostavljeni mrazu, prepihu in vlagi.

(Nadaljevanje z 9. strani)

Imamo dva osnovna postopka predelave, in sicer; predelujemo naravno suh les in ga umetno sušimo v gotovih dimenzijah, sem spada tudi ves les za krivljenje, ali pa predelamo že umetno posušen žagan les.

Na to, kdaj in zakaj delamo po enem ali drugem postopku, vplivajo; predpisana dimenzija decimiranega lesa, stopnja začetne vlažnosti, namen uporabe, kapaciteta sušilnic, zahtevana stopnja vlage po umetnem sušenju, rok izdelave itd.

Umetne sušilnice so tudi zelo pomemben dejavnik pri proizvodnji masivnega pohištva. Kako poteka to sušenje in ali je les vedno pravilno posušen?

Umetno sušenje je izredno zanimiv in zapleten proces, katerega pa v naših zastarelih sušilnicah zelo težko, kolikor toliko zadovoljivo izpeljemo. Ravno zaradi tega ne moremo trditi, da bi bil les vedno pravilno posušen.

Potek sušenja sloni na gibanju vode v lesu in na poznavanju določenih zakonitosti, kot so, da se voda vedno giblje iz toplejšega na hladnejše mesto, da gre v smeri celic 4-krat hitreje kot pravokotno nanje, da pri prehitrem gibanju lahko pride do vdora celic kolapsa in tako dalje.

Da ta proces pravilno poteka, je treba v sušilnicah vzdrževati vnaprej predpisano klimo. Ta predpis imenujemo režim sušenja. Mesečno gre skozi sušilnice les v vrednosti preko 200 milijonov starih dinarjev, ki pa je zaradi zastarelih in izrabljenih naprav vedno bolj izpostavljen precejšnjemu tveganju.

Grobo obdelan les imenujemo pri nas decimiran les. Koliko je teh dimenzij in koliko časa je les tako uskladiščen?

Istočasno se v skladišču decimiranega lesa nahaja okrog 250 različnih dimenzij v skupni količini od 1000 do 1400

kub. metrov. Čas uskladiščenja pa je odvisen od usklajenosti našega plana, izvedba le tega in potreb v oddelkih za nadaljnjo obdelavo. Če zalogo razdelimo za mesečno proizvodnjo 500 do 600 kub. metrov, vidimo, da je čas uskladiščenja okrog 2 meseca. Stalno pa se dogaja, da nekaterih dimenzij manjka, druge pa ležijo leto ali več.

Kateri obrati uporabljajo pripravljen les in zakaj se največ uporablja?

Mesečno porabijo: krivilnica ca. 74 kub. metrov ali 14 ttt%, enako porabo ima PE-8, strojni oddelek PE-7 ca. 40 kub. metrov ali 8%, TOZD-2 (letve za oboje), 60 kub. metrov ali 12%. Okrog 10 kub. metrov ali 2% rabi TOZD-3, daleč največji porabnik pa je oddelek za struženje in izdelavo sredic za sedeže v naši PE, ki porabi mesečno ca. 256 kub. metrov ali 50% vsega decimiranega lesa.

Tudi struženje je oddelek, ki spada pod PE-4. Kakšna je njegova naloga?

Naloga tega oddelka je, da kvalitetno ostruži in obrusi vse stružene polizdelke za izdelavo kolonialnega sedežnega pohištva in, da pripravi sredice sedežev za te stole.

Na kakšnih strojih stružite les?

Imamo 4 avtomatske stružnice nemške firme »Hempel«, ki so kombinirane z avtomatskimi brusilkami iste firme. Vsi avtomati so povezani s transportnim trakom, tako da se sortiranje in kontrola opravlja na enem mestu ob koncu traku.

Poleg tega imamo še več stružnic za različne namene.

V osnovi imamo dva načina struženja, in sicer:

Pri enem se obdelovanec vrtili in noži potujejo vzdolž osi, pri drugem pa se vrtilo noži vpeti v posebni glavi, potuje pa obdelovanec. Oba principa se uporabljata tudi pri brušenju; samo s to razliko da se obdelovanec, ki potuje, obenem tu-

di vrtili. Kateri polizdelki se stružijo in brušijo po enem ali drugem principu, je odvisno od profila in dolžine obdelovanca.

Kakšna mora biti kvaliteta struženih polizdelkov pred predajo v PE?

Da lahko govorimo o dobri kvaliteti, morajo biti polizdelki gladko ostruženi, pri brušenju pa se lesna vlakna ne smejo zagladiti, pač pa morajo biti odrezana. Profili morajo ostati izraziti. Polizdelek mora imeti primerno stopnjo vlažnosti to je: 10 do 15%.

Koliko ljudi je zaposlenih v grobem rezu in v oddelku struženja?

Pri celotnem procesu, to je od nihalne krožne žage v grobem rezu, do dostave decimiranega lesa, struženih polizdelkov ali sredic za sedeže v druge PE je zaposlenih 120 ljudi. Stanje vseh zaposlenih v naši PE se pa giblje med 175 in 185.

Kako je s strokovnostjo delavcev in kako uvajate tiste ljudi v delo, ki so zanj premalo usposobljeni?

Delavci, ki so že dalj časa zaposleni, poznajo svoje delo in ga lahko tudi kvalitetno opravijo, novi pa se uvajajo postopoma, ko med delom poznavaajo potek proizvodnje.

Jasno pa je, da je čas uvajanja odvisen od zahtevnosti dela.

Se ljudje zavedajo delovnih nalog?

Odkrito povedano, ne vsi. Kar preveč je takih, ki si lastijo nekatere pravice, nimajo pa dovolj posluha za dolžnosti in se ne zavedajo, da pravica lahko izhaja samo iz pošteno opravljenega dela.

Pri rezuru lesa se da s tehničnim izkoriščanjem veliko prihraniti. Se vsi zaposleni tega zavedajo?

Boljše izkoriščanje vseh materialov, ne samo lesa, se začne po mojem mnenju že pri oblikovanju in pripravi proizvodnje neha pa, ko je izdelek pripravljen za odpremo.

Z nekoliko truda in pazljivosti se da veliko prihraniti. Trdim, da se tega vsi ne zavedajo dovolj in da so tu še velike rezerve.

Kolikšna je aktivnost delavcev v oddelkih PE-4 v samoupravljanju?

Precej sodelavcev aktivno sodeluje v sindikalni organizaciji, v organih samoupravljanja in v različnih komisijah. Vendar je aktivnost včasih odvisna od dobre informiranosti, ta pa je še vedno pomanjkljiva.

Pomanjkljiva v tem smislu, da informacije niso vedno dovolj razumljive.

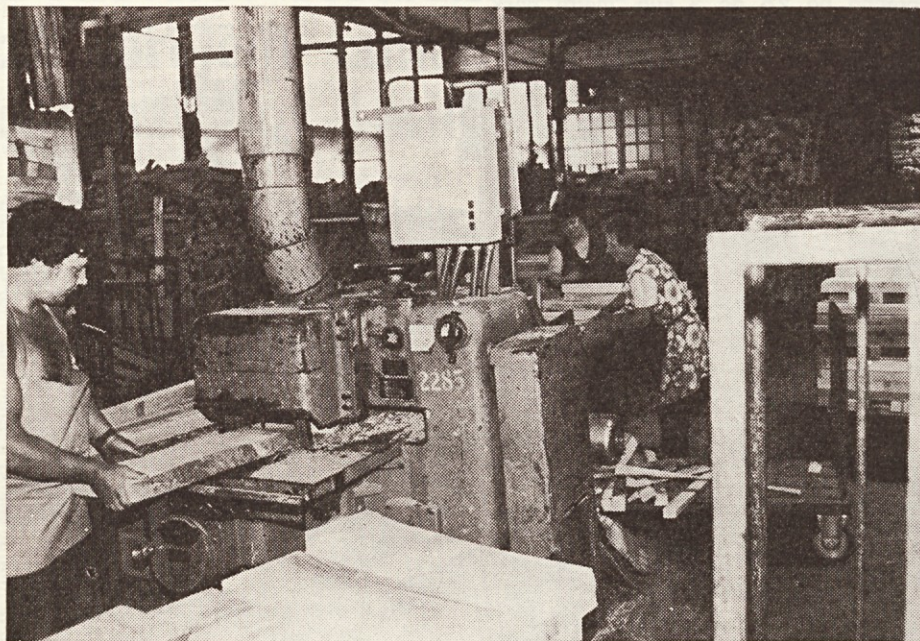
S katerimi problemi se trenutno najbolj ukvarjate?

Eden glavnih problemov je, kako zmanjšati fizični napor pri primarni predelavi. Na tem mestu in s tako opremo nismo v stanju kaj dosti spremeniti. Ravno tako je zastarela tudi tehnologija predelave v grobem rezu, da v modernejših sušilnicah sploh ne govorim. Pri struženju pa je problem v tem, da so serije velikokrat tako majhne, da predstava avtomata na novo dimenzijo in profil, zahteva tudi preko polovice časa, potrebnega za izdelavo.

Želite v tem sestavku še kaj povedati sodelavcem v PE-4 ali v Stolu?

Lepo bi bilo, ko bi se vsak sodelavec v Stolu zavedal svoje odgovornosti do dela, ki naj ga opravi, do sredstev, s katerimi razpolagamo in odgovornosti do sodelavcev. Prepričan sem, da bi od tega vsi imeli koristi.

Vpraševal je Ciril Sivec
Odgovarjal Franc Štebe

Grobi rez pravimo oddelku, kjer razžagujemo les v letve in druge oblike. Tu se pripravljata les za krivilnico, stolarno, oddelek struženja, mizarno in še druge potrošnike v okviru Stola. Na prvi pogled Grobi rez ni posebno zanimiv, saj tu tečejo groba lesno-obdelovalna dela. Prav v tem oddelku pa se poleg obrata žage lahko les najbolj smotrno izkoristi in se ga tako lahko tudi največ prihrani. Z ene deske je mogoče odrezati pet letev in dva širša odpadka za drva, ob nenehni pozornosti pa iz vsake deske letav ali dve več. V skupnem sestavku so to veliki prihranki, ki so ob vedno večjih cenah lesa nujni.

SREČANJE UREDNIKOV UNILESA

Na predlog koordinacijskega odbora sindikata sozda Uniles so se devetega januarja sestali uredniki glasil članic Unilesa. Srečanje je bilo v Hojnimem tozdu Stavbno mizarstvo v Ljubljani.

Res je, da smo se uredniki večjih lesnih delovnih organizacij že nekajkrat srečali, vendar ne organizirano in ne vsi. Bili smo na seminarju v Piranu, na nekaterih sestankih v Ljubljani in na posvetu slovenskih urednikov in drugih delavcev, ki se ukvarjajo z informiranjem, letos jeseni v Radencih. Vendar se v okviru sestavljene organizacije Uniles še nismo sešli.

Res je tudi, da prav o Unilesu še nobena izmed njegovih članic ni v zadostni meri in dovolj ustrezno informirala svojih delavcev preko svojih sredstev obveščanja. Te pomanjkljivosti je bilo dobro čutiti povsod, tudi pri nas. Dejstvo je, da Uniles že lep čas obstaja, o njegovem namenu in koristi za vsako članico pa delavci niso bili dobro obveščeni. Kot primer naj navedemo le naše glasovanje v tretji četrtini lanskega leta, ko smo sprejemali statut Unilesa in druge dokumente, ki se nanašajo na omenjeno združenje, pa nismo Stolovim delavcem pravočasno in temeljito obrazložili, kaj bodo od Unilesa imeli. Tudi to je bil eden izmed vzrokov, da se Stolovci niso lažje odločili za skupne interese. Ob ne dovolj temeljitim in morda zakasnelem informiranjem pa se rade pojavijo dezinformacije, ki store ravno obratno, kot bi bilo treba.

Tudi danes nam še ni povsem jasno, kako bomo informirali o Unilesu. Ne nam v Stolu in ne drugim članicam. Na sestanku, o katerem pišemo — sklicala ga je predsednik koordinacijskega odbora Uniles Franc Silkošek — se nismo mogli vsega domeniti. Na razpolago smo imeli le kratko urico, kateri je takoj sledila skupna seja delavskega sveta Unilesa. Vendar, prvi koraki so napravljeni, uredniki smo se spoznali in si povedali, s kakšnimi težavami se pri informiranju srečujemo v svojih delovnih organizacijah in koliko in kakšnih informacij o Unilesu smo doslej objavili. Jasno nam je tudi postalo, da delavci iz vsake izmed članic le malo vedo o drugih članicah, ki jih je deset in so raztresene po Sloveniji od Primorske do Štajerske. Tudi o tem bo potrebno načrtno in redno pisati, pa čeprav na kratko.

Kako bomo v sozdu Uniles obveščali, je zaenkrat še stvar ponovnega dogovora, ki bo v februarju in na katerem bomo izhodišča jasneje izoblikovali. Jasno je, da vsak urednik na vsako izmed sej ne more priti, ker je teh le preveč. Potrebno bo najti sodelovanje s skupnimi službami Unilesa, ki so pripravljene sodelovati, o ugotovitvah in sklepih organov Unilesa pa bodo morali bolj poročati delegati posameznih članic, torej tudi naši. Potrebno bo bolj temeljito sodelovanje teh delavcev z organizatorji obveščanja v vsaki članici. Odpasti mora nezainteresiranost in izgovori, da ni časa in tako dalje. Delegat bo poročal le iz svojega področja; to pa vsak zmore, če le hoče.

Samoupravnih organov v Unilesu je več. Razdeljeni so na posamezna po-

dročja. Moramo jih čimpreje predstaviti in obrazložiti njihovo delo.

Od mnogočesa je odvisno dobro delovanje Unilesa. Največ gotovo od ljudi, ki bodo te naloge opravljali, od njihove zavzetosti in zaupanja v koristnost skupnih interesov in s tem tudi koristnost interesov vsake izmed članic. Uspeh Unilesa bo dobil pravo vrednoto tudi od sprotnega, temeljitega, ven-

dar razumljivega in kratkega informiranja, ki bo zanimal prav vsakega. Od nas je odvisno, če bo Uniles v letu 1980 in naslednjih letih zaživel tako, kot pričakujemo. Če bomo to dosegli in skupne naloge v prihodnosti boljše opravljali, potem bomo opravičili njegov obstoj in zagotovili potrebo, da v tako velikem združenju lažje dosegamo skupne cilje.

Ciril Sivec

Prvi letošnji seja Unilesovega delavskega sveta so prisostvovali člani iz njegovih desetih članic. Seja je bila v Hoji, ki se je Unilesu pridružila pred nekaj meseci.

Od enainpetdeset članov DS se je seja udeležilo 36 in od enajstih članov delavske kontrole sedem. Novi člani skupne delavske kontrole so se po seja delavskega sveta sešli na konstitutivni seja.

Novi predsednik DS je Vidic Stojan iz Marlesa, podpredsednik pa Klavžar Niko iz Javorja.

Ob podanem poročilu predsednika poslovnega odbora, potrditvi mandatov novega delavskega sveta in delavske kontrole, poročilu o rezultatih referendumov o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Uniles, priključitvi DO Hoje k Unilesu, izvolitvi razpisne komisije za imenovanje predsednika Unilesa, poročilu o poslovanju Unilesa v tretjem trimesečju lanskega leta, nalogah organov, teles in delovne skupnosti Unilesa za letošnje leto, finančnem načrtu in predračunu stroškov skupnih služb je bil pogovor o zahtevnosti in resnosti dela šestnajsttisočlanske združene delovne organizacije, ki je po velikosti na dvaindvajsetem mestu v državi.

Področje skupnega delovanja, skupno načrtovanje in usklajevanje prodaje, pristopanje k izvozu, skupni marketing in ekonomska propaganda so nekateri izmed dejavnikov, ki jim morajo članice kot sestavni del Unilesa, posvetiti vso skrb. Skupno delovanje strokovnih, poslovnih, družbenih in drugih organov zahteva skrbno pripravljen pristop k delu.

V letu 1980, ko se pogoji gospodarjenja zaradi nenehnega naraščanja cen surovinam, energiji in drugemu, zaostrujejo, bo potrebno še veliko bolj kot prejšnja leta, iskati stabilizacijske ukrepe znotraj in zunaj delovnih organizacij Unilesa. K temu pa naj pripomore tudi dvig storilnosti in kvalitete proizvodov,

S seje zboru združenega dela

Na 18. zasedanju zbora združenega dela Skupščine občine Kamnik so delegati obravnavali in sprejeli naslednje pomembnejše točke:

1. Predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1976—1980 v letu 1980.

Na naložbe v letu 1980 smo imeli delegati iz Stola ponovno pripombo na planirano investicijo Graditelja Kamnik, ki namerava graditi lesni obrat za izdelavo opažev, v predračunski vrednosti 30 milijonov dinarjev. Izvršni svet občinske skupščine podpira odločitev Graditelja, meni pa, da naj soočita svoje proizvodne programe in naj se o tem dogovarjata na nivoju medobčinske Gospodarske zbornice.

2. Predlog odloka o proračunu občine Kamnik za leto 1980; predlog je bil prikazan in obrazložen v posebni prilogi Kamniškega občana z dne 19. 11. 1979.

3. Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov, ki predvideva znižanje stopnje davka iz osebnega dohodka delavcev in občanov od 0,50 % do 0,10 %.

4. Delegati so sprejeli informacijo o višini prispevnih stopenj SIS družbenih dejavnosti za leto 1980 na osnovi sprejetih aneksov k samoupravnim sporazumom.

5. V nadaljevanju seje so delegati sprejeli še naslednje predloge odlokov:

— predlog Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Kamnik;

— predlog odloka o najvišji stanarini v občini Kamnik;

— predlog odloka o povprečni gradbeni ceni stanovanj in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnega zemljišča v občini Kamnik;

— predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja Zakona o blagovnem prometu;

— predlog odloka o določitvi stopnje za obračun obveznosti združevanja sredstev rezerv tozda s področja gospodarstva občine Kamnik;

— delegati so potrdili spremembe statuta delovne organizacije Zdravstveni dom Domžale.

Janez Kanc

KAJ POMENI . . .

Delovno mesto, organizacijska enota človeškega dela. Z zakonom o združenem delu je ta termin opuščen. Nadomeščamo ga s terminom: **dela** (opravila, opravki) in **delovne naloge**.

Način dela (organiziranje tehnološkega toka), značilnost odvijanja tehnološkega toka; npr.: delavniški, ki se odvija v posameznih delavnicah; linijski, ki se odvija na strojnih linijah; tekoči trak s konvejerjem (transporterjem). V naši DO je linijski način organizacije tehnološkega toka v TOZD-2, to je linija za strojno obdelavo furnirnih plošč. Primer tekočega traku s transporterjem pa je površinska obdelava stolov v stolarni TOZD-1.

Normalizacija dela, ugotavljanje normalnega dela na podlagi porabljene človeške energije in časa; ugotavljanje normalnega dela z ocenjevanjem stopnje učinka. Stopnjo učinka (faktor učinkovitosti) ugotavlja analitik časa ob snemanju (kronometriranju) tako, da primerja posneto delo z normalnim delom.

Obojerno delo, izvajanje dela z obema rokama.

Delo po času, ki je merjeno in plačano s časom, ki se delo opravlja. V naši DO se tako delo beleži na listke VK-11 obračun po času.

Delo po učinku, normirano in plačano delo po storilnosti. V naši DO se tako delo beleži na VK-10 obračun po normi.

Srečo Smole

Kadrovske spremembe za mesec december 1979

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

1. MADŽOV Dose, NK delavec — PE 4
2. KOMATAR Marjan, KV mizar — PE 8, iz JLA

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

1. BERČIČ Vinko, NK delavec, iz JLA
2. ROGLIČ Srečo, NK delavec, iz JLA

V tozdu KOVINSKO IN TAPECIRANO POHIŠTVO

1. HAFNER Ana-Marija, NK delavka

V tozdu DELAVSKA RESTAVRACIJA

1. PAVLOVIČ Miloslava, NK delavka

DELOVNO RAZMERJE SO PRENEHALI:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

1. HADŽIĆ Jasmina, NK delavka — PE 7
2. TIVADAR Ana, PK stroj. mizar — PE 8; inv. upokojena
3. MIHELČIČ Pavla, NK delavka — PE 8; upokojena
4. ŠTEBE Ivanka, NK delavka — PE 8
5. KORITNIK Ana, NK delavka — PE 7

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

1. URŠIČ Ivana, PK mizar; inv. upok.

V tozdu KOVINSKO IN TAPECIRANO POHIŠTVO:

1. BALANTIČ Darko, NK delavec

V tozdu TEHNIČNE STORITVE:

1. KOCIPER Štefan, KV strojni ključavničar, odšel v JLA

V DS ODSP

1. MATIČIČ Božo, učitelj matematike in fizike
2. JERMAN Marija, socialna delavka

V tozdu PRODAJA:

1. JOVANOVIČ Dragan, gimn. maturant — Interier Beograd

Kadrovski oddelek

Počasi smo se navadili, da prihajamo na delo na vse mogoče načine. Posebno v tistih dneh, ko velja prepoved vožnje z avtomobilom. Na tak dan se peljemo s sosedom ali pa zajahamo kolo. Izredno presenečenje pa je prinesel letošnji sneg, ki je v sredi januarja zapadel na hitro. Tisti, ki nimajo avtomobilov pripravljenih za zimsko vožnjo, teh še iz garaž niso mogli spraviti, kaj šele, da bi se peljali z njimi. Zato so v jutranji naglici vsi pohiteli na avtobus. Vendar ima avtobus tudi svojo prostornino. Čeprav so z vso močjo pritisnili v skupno vozilo, sprevodniku ni preostalo drugega, kot da je preveliko gnečo vsaj malo razredčil in največje prenavalce postavil nazaj na cesto. Morali so jo peš ubrati proti Duplici.

Telovadnica na Duplici

Končno smo dočakali otvoritev tako zaželenega objekta, kot je telovadnica pri dupliški osnovni šoli. Tokrat ne mislim pisati o tem, kaj pomeni nova pridobitev za naše šolarje, saj se tega vsi dobro zavedamo. Dejstvo je, da je, oziroma bo nova telovadnica pomembna tudi za naše krajanje. Vsi vemo, kako zelo je dandanes človek potreben aktivne rekreacije, ki pravzaprav pomeni tudi fizično sprostitvev po napornem delu. Istočasno bomo mladim s telovadbo vcepljali ljubezen do take vrste udejstvovanja.

Nekaj besed o sami telovadnici. Žal še ni opremljena, tako kot si želimo. Upam pa, da se boste v njej že pridno rekreirali, ko boste brali te vrstice!

Telovadnica ima dimenzije 30 × 20 m in bo v njej mogoče — poleg običajne telovadbe na različnem orodju — igrati predvsem odbojko, košarko, v skrajni sili pa tudi rokomet.

Elanovi monterji še montirajo razne pripomočke, kot so plezalne vrvi in drogovi, lestvine in sidrišča za odbojgarsko mrežo ter telovadne drogeve.

Treba je omeniti, da ta dela napredujejo izredno počasi in da včasih ni blizu nikogar od Elana po več dni ali pa da delajo nekaj ur, potem pa se spet odpeljejo. Tudi telovadno orodje še ni v celoti dobavljeno; manjkajo npr. koši, ki jih menda še nekaj časa ne bo.

Prav tako niso urejene sanitarije (tuši) in garderobe. Tudi na to bomo, kot kaže, še morali počakati. Tuširati se bomo morali verjetno kar doma, garderobe bomo pa zasilno uredili vsaj tako, da se bo dalo odložiti odvečna oblačila.

Kot rečeno, bo telovadnica razen šolarjem koristila tudi nam, manj mladim, ki zaradi premalo gibanja že čutimo nekatere posledice, največkrat povečan obseg pasu. Zato so se predstavniki KS Duplica, ŠD Virtus, tovarne Stol, OOS Skupščine občine ter košarskega kluba Kamnik sestali in se dogovorili za urnik uporabe telovadnice. Prav tako so se dogovorili za strokovno vodstvo posameznih športnih sekcij. Urnik pa je tak:

Ob koncu pa še nekaj besed! Vsi smo prispevali za telovadnico; naša je, zato tudi ravnajmo z njo, tako, kot ravnamo z našimi stvarmi, ki so nam dragocene in nam veliko pomenijo! Čuvajmo tako zgradbo kot njen inventar, da nam bo dolgo služila in nam tako vračala vsa leta želje in pričakovanje in ne nazadnje tudi sredstva, ki smo jih vložili vanjo!

Hari Praper

Dan	Sekcija	Čas
PONEDELJEK	1. Rekreacija predšolskih otrok s starši	17.00—18.00
	2. Košarka »Virtus«, KS Šmarca, DO »Stol«	18.00—20.00
	3. Nogomet DO »Stol«	20.00—22.00
TOREK	1. OOS Skupščine občine	18.00—20.00
	2. Odbojka — moški DO »Stol«	20.00—22.00
SREDA	1. Košarka »Virtus«	18.00—20.00
	2. Odbojka — ženske DO »Stol«	20.00—22.00
ČETRTEK	1. Nogomet »Virtus« (člani + III. selekcija)	18.00—20.00
	2. Rekreacija — moški (KS Duplica)	20.00—22.00
PETEK	1. Rekreacija — ženske (KS Duplica)	18.00—20.00
	2. Rekreacija — Šola »Fran Albreht«	20.00—22.00
SOBOTA	1. Nogomet »Virtus« (I. + II. selekcija)	9.00—11.00
	2. Košarski klub Kamnik	16.00—18.00

Tik pred otvoritvijo nove telovadnice pri osnovni šoli na Duplici se je zbralo na dvorišču veliko šolarjev, njihovih staršev, vzgojiteljev, prišli so predstavniki občine, predstavniki okoliških delovnih organizacij in drugi občani. Telovadnica, ta težko pričakovani in potrebni objekt, je bila pripravljena, da jo prično uporabljati mladi in vsi tisti starejši, ki si žele ohraniti telesno kondicijo in zdravje.

Ob otvoritvi telovadnice so dupliški otroci s svojimi vzgojitelji pripravili slavnostni in zabavni program. Vse točke osemletkarjev so bile dobro pripravljene, otroci pa so jih tudi zelo zavzeto izvajali. Med zabavne prizore, ki so najbolj navdušile gledalce, spada nastop najmlajših z zajčjo šolo. Otroci se številnega občinstva niso ustrašili, vedro in pogumno so pokazali kaj znajo.

Potreba po novem počitniškem domu

Zanimanje članov kolektiva za letovanje ob morju je iz leta v leto večje. Naša delovna organizacija ima na razpolago 137 počitniških ležišč, vendar to število ne zadošča več vsem našim potrebam. Največ prijavljenih želi letovati v domačih počitniških domovih, kar je zaradi zelo ugodnih cen povsem razumljivo. Ker pa je povpraševanje vedno večje, kot znašajo možnosti naših kapacitet, je razporejanje prosilcev vedno težje, zlasti tudi zato, ker največ koristnikov želi letovati v turistični sezoni, torej julija in avgusta. Zato prihaja do vroče krvi pri tistih prosilcih, ki zaradi premajhnih kapacitet pri razporedu odpadejo.

V preteklem letu smo si s pogodbo zagotovili 30 ležišč za 60 dni, in sicer pri turističnih organizacijah na Rabu, v Poreču in v Selcah. Zaradi visokih cen penzionov se člani delovne organizacije ne odločajo radi za tak način letovanja, pa tudi naša organizacija je za ta način porabila kar precej sredstev.

IO sindikalne konference je na pobudo komisije za letovanje razpravljalo o možnostih nakupa novega počitniškega doma. Prav tako je IO imenoval komisijo strokovnih sodelavcev, da pripravijo predlog za nakup. Dobilni smo ponudbi v Njivicah in v Novigradu. Komisija si tju je ogledala in ugotovila naslednje:

— počitniška hišica na Njivicah: Ima 2 hišni številki in je v neposredni bližini morja. Hiša je delno zapuščena. Prostori so sicer veliki, vendar niso takoj uporabni. Trenutno bi lahko postavili v hišo 9 ležišč, s preureditvijo prostorov pa bi jih dobili več, vendar bi v preureditev bilo potrebno vložiti kar precej finančnih sredstev. Ob hiši je 2000 kv. metrov zemljišča, kamor bi lahko postavili naše prikolice in kjer bi lahko imeli tudi počitniški in rekreacijski prostor. Cena je 170 starih milijonov neto.

— počitniška hiša v Novigradu: dvoetažna stavba, adaptirana v centru mesta, plaža in parkiranje v neposredni bližini hiše. Prostori so: PRITLIČJE: 4 spalnice, 1 garaža, 1 WC, 1 prha, veža in glavni vhod; NADSTROPJE: 4 sobe, 1 kuhinja, 1 WC, 1 prha, stopnišče in veža. Nadstropje ima balkon po celotni dolžini hiše, širok je 2 m. V hiši je trenutno 18 ležišč. S preureditvijo kuhinje in garaže bi pridobili še 5 ležišč, torej skupaj 23 ležišč. V majhnih sobah bi zaradi utesnjenosti lahko napravili etažne postelje (pograde), kar bi omogočilo namestitve omar za garderobo. Tako bi preuredili 4 sobe. Ker ni možnosti kuhanja, bi se gostje hranili v bližnjem hotelu EMONA ali drugje.

Vse sobe so opremljene, voda je v sanitarijah. Dostop z avtomobilom do hiše je možen. Z manjšimi preureditvami lahko hišo takoj uporabljamo. Cena je 180 S milijonov. Komisija smatra, da je cena zaradi majhnih prostorov previsoka. Poudariti moramo, da bi bila to le začasna rešitev. Z nakupom te hiše še vedno ne bi rešili problema, saj potrebujemo 40 ležišč, če hočemo ugoditi vsem članom kolektiva, ki bi želeli letovati.

Dne 18. 1. 1980 si je posebna komisija ogledala počitniško hišo v Punatu na otoku Krku, za katero smo prejeli prodajno ponudbo. Stavba je v privatni lastnini, ima tri etaže, izkoriščeno podstrešje, je adaptirana in v neposredni bližini plaže na obali, ulica Maršala Tita št. 40. Trenutno je v stavbi 7 ležišč, z dodatno predelavo pa bi pridobili še 5 ležišč. Potrebno bi bilo preurediti stopnice in tudi nosilnost stropa v pritličju je vprašljiva. Omenjeno deo za dodatnih 5 ležišč bi zahtevalo precejšnja finančna sredstva. Prodajalec nudi omenjeno hišo za 170 starih milijonov, poleg tega plača kucepec še polovico davka, kar bi zneslo skupaj 200 starih milijonov neto.

Komisija smatra, da je ponudba v Njivicah na Krku najbolj ugodna, ker bi se v doglednem času zaradi 2000 kv. m zemlje, ki je okoli stavbe, dalo še marsikaj napraviti. V bližini te stavbe se nahajajo naši počitniški domovi. Tako je večja možnost skupnega vzdrževanja in dograditve prepotrebni ležišč.

Maks Štebe

3. šahovski brzoturnir za pokal Vinka Dobaja

Kot zaključek tekmovanja naše šahovske ekipe, ki nas je letos uspešno zastopala na občinskem prvenstvu, kjer smo ponovno prvaki, na Slovenskem sindikalnem prvenstvu, kjer smo osvojili četrto mesto in drugih tekmovanjih (75-letnica Stola, 75-letnica tovarne Menil Slovenj Gradec, lesariada — prva mesta) smo 9. decembra priredili še tradicionalni brzoturnir za prehodni pokal Vinka Dobaja. Povabili smo šest ekip, od katerih so prišle ŠK Domžale, ŠK Mengeš, ŠK Radomlje, ŠK Stol in ŠK Virtus. Ekipa Elana iz Begunj se tekmovanja ni udeležila.

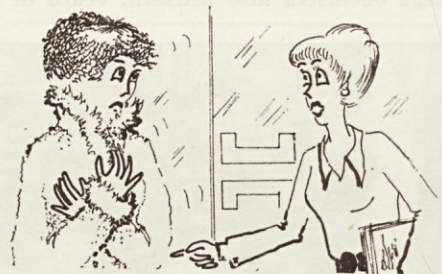
Igralo se je dvokrožno, vsak z vsakim. Ekipa Stola se je močno upirala šahistom iz Domžal, ki tekmujejo v drugi zvezni ligi in imajo v svoji sredini tudi slovenskega in državnega prvaka v sindikalnem šahu. Na koncu tekmovanja sta imeli ekipi enako število točk in ker se je tudi medsebojni dvoboj končal neodločeno, sta se ekipi pomerili še enkrat. Tu se je pokazala večja izkušnost ekipe iz Domžal, ki je ta dvoboj dobila in tako osvojila prehodni pokal drugič zapored. Pohvaliti moram še ekipo Virtusa, ki je s tretjim mestom dosegla lep uspeh.

Vrstni red je bil: 1. Domžale 26 točk, 2. Stol 26 točk, 3. Virtus 12 točk, 4. Mengeš 9 točk in 5. Radomlje 7 točk.

V sredo, 19. decembra, pa smo se po nekajletnem premoru zopet pomerili šahisti naše tovarne v tekmovanju med

ekipami tozdov naše delovne organizacije. Tekmovanja so se udeležile ekipe: tozd-1, tozd-3, tozd-5 in DSSS. Čakali smo še ostale ekipe, ki pa jih ni bilo. Igralo se je hitropotezno z desetminutnim časom na posameznika. Po pričakovanju je bil najboljši tozd-5, saj ima v svoji ekipi tudi mojstrskega kandidata Karmar Marjana, pa tudi Bergant Slavko, Nikolič Janko in Berginc Marjan so prekaljeni igralci. Vrstni red je bil: 1. tozd-5 10,5 točk, 2. tozd-1 7,5 točk, 3. DSSS 3,5 točk in 4. tozd-3 2,5 točk.

Tone Trebušak

»Kaj se pa ti zavijaš, saj si vendar v novi upravni zgradbi, kjer je toplo. Poglej mene: Tako malo sem oblečena, pa mi je še vroče!«

»Pridi k nam, pa boš videla, kako ti bo vroče. V debeli jopici sem, pa me še zebe!«

Še kratek komentar (in to ne zloben). V eni pisarni je prevročje, v drugi prehladno, poprečna temperatura pa je nekje okoli 20 stopinj Celzija, torej skoraj pravilna.

Slovenci smo po svoje čuden narod. To nismo ugotovili sedaj, premnogi so to že zapisali. Držimo se, kot kisle repe in tarnamo, da nam je dolgčas (pa ne pri delu). Želimo si razvedrila, sami pa zanj zagotovo ne bomo poskrbeli.

V tovarni je skoraj edina priložnost za vedrejši trenutek konec leta, ko se tudi tisti najbolj zakrknjeni vsaj na skrivaj popraskajo za ušesom in na koncih povešene ustnice za spoznanje privzdignejo.

K zaključku delovnega leta obvezno spada vino, če že ne viski. Saj vendar drugače ne znamo povedati stare šale. Če ga ne bomo dali vsaj dva kozarčka na zob, bomo sedeli in molčali.

Vendar so maligani od zlomka. Dobra volja se prikaže in sodelavce, ki jih med letom skoraj ne moremo videti, na lepem vidimo v najlepši luči.

Kako razočarani pa smo zopet prvi dan po Novem letu, ko gledamo prazne steklenice, polite mize, umazana tla in sodelavce ob sebi, ko se sprenevedajo. Zdi se nam, da imamo že dovolj tehten vzrok, da smo zopet takšni, kot pred Novim letom.

Novoletna obdaritev otrok

Kot prejšnja leta smo tudi letos organizirali obdaritev otrok ob Novem letu. V letu 1978 je bila pri osnovni organizaciji sindikata naše DO izvoljena komisija za pripravo in končno izvedbo obdaritev. Komisija je bila izvoljena v sestavu pet članov: Franc Gradišek, Vilda Grabnar, Andrej Perčič, Majda Pestotnik in Marija Perčič.

Izvoljena komisija je delala pod nadzorstvom IO OOS DO in jo o svojem delu sproti obveščala. Pri odločitvah je bil vedno povabljen k sodelovanju predsednik OOS DO tov. Franc Silkošek, ki nam je veliko pomagal. Kasneje smo zaradi obilice dela pritegnili za sodelovanje še tov. Mileno Petek, ki se je rada odzvala in nam vseskozi pomagala. V komisijo mi bil izvoljen član tozda Sloga Moste zaradi oddaljenosti, kar je bilo dogovorjeno na seji IO OOS DO, kjer je bil tudi zastopnik omenjenega tozda in je tudi sam tako predlagal.

Vdova Rošlinka na Duplici

Lahko bi rekli — končno. Prvič je bila napovedana, pa ni prišla. Ker je ravno v tistem času odpadla še gledališka predstava, ki naj bi jo zaigrali Motničani, smo postali še bolj črnogledi kar se tiče obiskov gledališnikov na našem dupliškem odru.

Prve karte za Rošlinko smo vrnili. Z občutkom negotovosti smo kupili druge. Vabilo, da bomo videli veseloigro s petjem, glasbo in plesom, je bilo le močnejše od ugibanja ali se bodo igralci Mestnega gledališča ljubljanskega znašli tisto nedeljo popoldne pred Novim letom na Duplici ali ne.

Večkrat je bilo že slišati pogovore v tovarni, da ljudje na razne predstave ne hodijo več radi, ker to mi več moderno in se raje drže v svojih stanovanjih in gledajo v televizorje ali kam drugam. Ob Rošlinki pa je bilo občutiti le nekaj drugega. Našim dupliškim gledalcem ne gre za kako zahtevnejšo zabavo. Vsaj večini ne. Zelo radi pa imajo slečen film, kjer je na vabilu z rdečim napisano, da je otrokom prepovedan. Radi imajo tudi komedijo, pa če je še kako stara. Torej, Vdova Rošlinka je bila kot nalašč zanje.

Dvorana je bila polna kot malo-krat. V avli se je sprehajal Zlatko Sugman, saj ni mogel žene kar tako prepustiti mladim igralcem, pa čeprav je Maja igrala že malo postarano vdovo. Tako je predstavljala na zunanji, znotraj pa je bila še bolj ognjena kot v mladih letih.

Predstava je lepo stekla. Rošlinka je vsak trenutek dokazovala, da ji ni za nič na svetu bolj kot za vročega možkega. Nazadnje bi ta lahko postal tudi njen mož. Maja Sugman je posebno dobro prepričala gledalce v pevskih in plesnih točkah, nekoliko manj ji je uspelo v govornih prizorih. Tudi drugi igralci so se trudili, bolj kot smo navajeni

V letu 1979 smo imeli na razpolago skupno 163.000,00 din, iz česar smo pokrili vse stroške za darilne pakete in organizacijo programa ob obdaritvi v Kulturnem domu Duplica za otroke naših delavcev. Tako smo se z otrokmi, dne 30. 12. 1979 za eno leto poslovili od dedka Mraza.

Potek obdarovanja smo imeli pripravljen po programu, kar pa nam ni v celoti uspelo. Zaradi nestrpnosti staršev, ki niso mogli dočakati obdaritve svojih otrok. Starši ali spremljevalci otrok so bili nestrpnější kot otroci sami. Delo je potekalo, kot je bilo najbolj mogoče. Nihakor pa ne tako, kot smo predvidevali.

Vsak darilni paket je vseboval vrednost 245,00 din. Obdarovani so bili otroci, rojeni v letih 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976 in 1977. Razdeljeni so bili v dve starostni skupini. V letu 1979 smo zajeli en letnik več kot pretekla leta. Tako je bilo obdarovanih 80 otrok več,

Ljubljancem na podeželskih odrih. Avbljeva, Jezernik, Eržen, Markovič in drugi. Vsa zgodba je bila želja lepe vdove po postavnem možaku in prav to je vzbujalo nenehen smeh. Sicer pa zgodba o Rošlinki kaj drugega ne vsebuje. Godi se nekje pod Triglavom, v preteklem času in z večno prisotno željo po ljubezni. Bolj po telesni kot duševni.

Urica in pol zabave. Zabave za Dupličane, ki jim manjka razvedrila, pa čeprav je to komedija, ki v dogajanju le malo pretirava.

Vendar, popeljala nas je iz vsakdana, iz dogodkov, za katere vemo, da so bili in bodo.

Hvala Maji Sugmanovi in njenim osvajalcem in prepričevalcem na odru. Hvala za preproste šale in kleno gorenjsko govornico. Za lepe narodne noše in poskočno glasbo.

Ciril Sivec

vsak darilni paket je zaradi tega vseboval okrog 25,00 din vrednosti manj. Komisija je bila mnenja, da vrednost darilnega paketa ni tako bistvena, kot veselje naših najmlajših, ko prevzamejo darilo.

Pri izbiri vsebine paketov smo upoštevali pripombe iz preteklih let in tako poizkušali pripraviti vsebinsko tak darilni paket, ki bo ustregel večini željam otrok. Morda nam to v celoti ni uspelo, ker je različnih želja toliko, kolikor je otrok. Poleg tega smo se odločili, da ob zaključku našega jubilejnega leta tudi ob dedku Mrazu poudarimo naš jubilej, saj je bilo še leto 1979.

Odločili smo se, da maročimo brisače z oznako našega jubileja. Vsi člani komisije pa smo morali krepko zatisniti ušesa zaradi pripomb, ki so bile izrečene na ta račun že pred podelitvijo daril. S takimi pripombami so izstopali predvsem člani kolektiva, od katerih kaj takega ne bi pričakovali. Komisija je tudi prišla do zaključka, da je še vedno nekaj staršev, ki mislijo, da so obdaritve otrok pred Novim letom za starše in ne v veselje otrok.

Organizacija obdaritve je potekala dobro. Veliko težav pa smo imeli pri odločitvi, naročilu in pripravi darilnih paketov. Trudili smo se, da bi čim bolj izkoristili namenjena sredstva iz sklada skupne porabe. Že ob pričetku smo se zavedali, da vsem željam ali potrebam ne bomo mogli ustreči. Nihče ne more zahtevati od članov komisije, da ugodijo željam 650 otrok. Zato bi morali tako delo, ki je mehvalčno, drugače ocenjevati in prihraniti članom komisije pripombe, ki so tudi neutemeljene. Zaradi pomanjkanja časa smo večino dela opravili v prostem času.

Za vse upravičence smo izdali darilne bloke, na osnovi katerih so lahko otroci prevzeli darilne pakete, oziroma so jih starši prevzeli v tovarni po redni obdaritvi v Kulturnem domu. V tovarni smo izdajali nerazdeljene darilne pakete v času malic. Za ta čas smo člani komisije pripravili urnik dežurstva. Dislociranim Stolovim enotam smo darilne pakete dostavili.

Ob zaključku smo vse prejete bloke razvrstili po številkah zaradi obvestil staršev o izgubljenih blokih. Tako smo ugotovili, da dejansko niso bili vnovčeni vsi bloki in smo na osnovi sklepa komisije naknadno izdali še te darilne pakete. Zato prosimo starše, naj v bodoče bolj pazijo.

Marinka Perčič

»SMEŠNO«

V sredini januarja. Snega je toliko po poteh, da se avtomobili le stežka premikajo. V stranski ulici je obstal fičo. Kolesa se mu vrtijo v prazno. Ljudje na bližnji avtobusni postaji se smejejo. Kot bi bilo kaj smešnega. Otroci pridejo na stransko cesto. Ko zagledajo fička, se umaknejo na vzporedno ulico. Po poti pripelje večji avtomobil. Šofer ustavi vozilo, obsedi na sedežu in krili z rokami, češ, kaj pa dela tukaj ta v tej škatli. Protij fičko pridejo trije mladeniči. Neprijetno jim je, vendar se šoferju, ki z vozilom ne more naprej, ne morejo izogniti. Nejevoljno izvleče roke iz žepov in neradi poprimejo zasneženi avtomobil.

(Kraj dogajanja: pri nas!)

Novoletno praznovanje

Prvi nemir se je začutil je petnajstega. Vsi po vrsti smo začeli bolj širokogrudno razporejati zadnjo plačo.

»Mileni moram kaj kupiti,« je godel zase Maks in prihranil tri tardeče za svoj črni fond. Ker je bila po naključju tudi njegova žena dobre volje, ni opazila primanjkljaja v družinski blagajni. »Kakšno bonboniero ji moram dati, sicer mi je odklenkalo za celo prihodnje leto,« je razmišljal Maks. »Prav prijetno je malo skočiti k njej na kavico, če pa je razpoložena, je še bolj radodarna.«

Nekateri drugi so od decembrskih osebnih dohodkov odkrtnili kar precejšen kos za silvestrovanje, darila, nakupovanja, silvestrske obleke itd.

»Moji otroci bodo končno prišli na svoj račun,« je rekel Miha sodelavcu. »V tozdu so jih kar prijetno obdarili, če pa še sam primaknem zraven kakšnega tazelena, ne bodo prav nič zaostajali za sosedomi, kjer je dvakrat nosil Miklavž, nazadnje pa so bili še dvakrat v vrsti ob dedku Mrazu.«

»Francelj, Novo leto je le enkrat na leto, zato predlagam, da si podava roke in ga skupaj praznujete,« je prišel sijočega obraza Tine k Potočarju. »Če sta se ženski malo postrani gledali, sta se pač gledali, zaradi tega ne bo konec sveta. Skupaj bi nabavili pečenko, šampanjec in potico, potem pa bi ga lomili tri dni in tri noči. Ni hudič, da se ne bi zbogali in postali spet najboljši prijatelji. Seveda — majčken predpogoj je — za mojo ne boš smel preveč gledati. Malo pa ti bom odpustil, ker si fest fant, hehehe.«

»Bomo pri tebi?« je previdno vprašal Potočar.

»Ah, kje pa, pri tebi vendar, ne! Ti imaš več prostora in tudi bolj domače se počutim v tvoji luknji. Sploh pa veš, da jaz sila nerad pospravljam, naši — saj veš, kakšna je — pa še veliko bolj smrdi cunja in metla.«

Anton jo je že precej pred novoletnim praznovanjem stisnil v Avstrijo.

»Kakšno veselje pa bi bilo, če ne bi imel petard. Zame je največji užitek, če ob polnoči vržem skozi okno petardo na sosedov balkon. Blazno uživam, ko vidim, da se je sosed sesedel od strahu, potem mi zagotovo pet minut čez polnoč pride voščiti, ko se me tako grozno boji. Tako je se vidi, da cvika pred mano.«

Ženski del z manjšo moško pomočjo se je zapodil v nakupe. Bali smo se, da bi zmanjkalo mesa, kruha, vina, toda tik pred Novim letom je zmanjkalo ne samo tega, ampak še marsičesa drugega. Občani so bili prepričani, da bodo imeli po nekajdnevem praznovanju velikega mačka, kaj mačka, pravega tigra, pa so si nagrabili cele zaboje kisle vode.

»Ja, radenska pa mora biti. Saj veš, kako si tečen, ko si žejen,« je bil stavek, ki se je uresničeval v dejanja, radenske pa je povsod zmanjkalo. Police so bile nasploh kot izropane. Škoda, da si jih ni ogledal tisti, ki tarna, da nam ne gre dobro. V neki trgovini so odnesli celo zaboje za mleko in stojala za knjige, najhuje pa je bilo v Kamniku, kjer je nekdo odpeljal že dva dni pred začetkom tudi prodajalko. Šefica jo je našla šele petega, nekoliko utrujeno.

Najprej so štartali z novoletnim veseljem tisti intimni parčki, ki na zunaj nimajo pravnega statusa.

»Milenca moja, danes bi te peljal na večerjo, če ti je prav,« je šepnil Tone na malici. »Saj veš, pozneje imam preveč dela z družino in drugimi neumnostmi.«

Bila je prav prijetna večerja ob svečah, kramljanju in namigovanju. Preveč v podrobnosti ne bi šli, ker je verjetno med bralci tudi nekaj takšnih, ki bodo počakali na zrelost še leto ali dve. Mislite pa si tako in tako vsi enako.

»Če mi ne boš kupil tiste obleke za dvesto jurjev, ne grem s tabo na silvestrovanje,« je rekla Marjeta svojemu možu in ta je moral pod težo argumentov kapitulirati, saj je vse govorilo proti njemu, še posebno, ker je silvestrovanje že vplačal. In tako naprej, od bluze do ogrlice in škornjev.

Najprej smo zastavili po tozdih. Tradicionalne novoletne jelke z denarjem ali brez, vmes pa zabave, veselje v večjih

količinah, nazdravljanje in čestitanje, poljubovanje in stiskanje rok. Kdor je bil bolj zagnan, je imel od tega nekaj več, nekateri pa so odšli predčasno domov in so imeli torej nekoliko manj.

»Madonca, Ančka, danes te bom pa kušnil, če se vse podre,« je pobilskal z očmi Boštjan in nikakor ni mogel nehati čestitati, ko pa je bilo tako prijetno. Ančka je imela rdeča lica in devetnajst let, Boštjan pa kosmato brado in pet križev na grbi.

V prevelike podrobnosti se ne bi spuščali, saj jih je vsak preživel v svojem tozdu po svoje. Zdi pa se, da se je lahko načestital.

Po stanovanjih je vrelo do večera, ko so se nekateri odpravili od doma, drugi pa so ostali ob televizorjih ali ob radiu. Nihče pa ni pozabil na pijačo in jedučo. Celotna ženske so ga srknile kakšen kozarček več, čeprav so potem vozile domov ali pa so morale še vse pospraviti.

Lahko rečemo, da jih je večja večina dočakala sveže novo leto v pripitem stanju, tako so se ga veselili. Le malo pa je tisti trenutek razmišljal, kaj bo naredil boljše, večjega, lepšega za to novo leto. Pokali so šampanjci, pokale so petarde, navzkrižno smo si čestitali, potem pa novoletni ples, dober film na TV ali počitek.

»Nikdar več jih nočem videti v stanovanju,« je robančila Matilda, ko je Tine z ženo odšel. »On kar naprej kadi, pije kot krava, pripoveduje same opolzke vice, žre pa tako da je celo preproga šla k vragu.«

»Toda, hk, lepo je imeti prijatelja, ali ne?«

»Lepo, lepo, posebno, če ti vse posvinjajo. No, drugič se bomo pa mi povabili k njim. Le glej, da se ga boš dvakrat bolj nažrl kot on.«

»Bom, bom, hk, brez skrbi, žena.«

Prvi dan po novoletnih praznovanjih je bilo v tozdih še čutiti praznično razpoloženje. Pripovedovali smo si, kje smo praznovali in kako ga je vsak po svoje polomil, da ne uporabimo folklornega izraza, ki je česče v obtoku.

»Bila sva sama v koči. Veš, da je padla, pa če bi bila svetnica,« je kazal Polde na sodelavko in svežo zaročenko Majdo.

»Točno opolnoči smo pred blokom udarili z možnarjem,« so se svetile oči Andreju. »Nimaš pojma, celo naš veliki šef je pritekel čestitat, ker je mislil, da se blok podira.«

»Dva televizorja sta nam crknila, tranzistor pa je Tone spotoma pohodil,« je pripovedoval Srečko. »Ko ga imaš malo pod kapo, hoče imeti vsak svoj program, televizorji in drugi aparati pa tudi vsega ne prenesejo.«

»Mi smo šli pa ob polnoči zafrkavat vratarja, če res ne sme piti in če mora res biti v službi. Tako je bil penast, da nas je polil s požarno vodo in smo v hipu zamrznili v čudovite kipe,« se je spominjal angine Ignac.

»Saš, ali mi posodiš jurja za avtobus,« je milo zaprosil sodelavec. »Veš, pet dni je le malo prehudo, pa so pošle vse finance. Nimaš pojma, kako se bom prebil do petnajstega. Morda je bila vsaj babnica kaj bolj varčna, na silvestrovo. Brez denarja za avtobus pa se ne morem prebiti do nje.«

Spomini na minule dni so se počasi ohlajali, skupaj z ljudmi vred. Če si desetega vprašal koga, kako se je imel za praznike, je samo zamahnil z roko, češ, saj ni vredno besed, na daleč pa se mu je tudi videlo, da ne bo kupil po malici nobenega šport piva ali soka, saj ima že na ure preračunano, koliko je še do plače. Najbolj zagnani so že dvanajestega, v soboto, začeli nakupovati na čeke.

»Eh, preden pride ček, bodo moja plača že stokrat dobili,« so menili, drugi pa so jim sledili v ponedeljek.

Nekako pa so se tudi skupna pota vedno bolj razhajala. Ob plači je vsak zase delal obračun, ki pa je bil tokrat resen, preračunljiv, nujen. Kar težko je bilo vrniti sodelavcu tistih sto, dvesto dinarjev, ki jih je hranil kot črni fond v denarnici.

V očeh pa se je svetila neka daljna iskrica upanja. Čez mesec bo spet veselo. Ob pustu. Kakšna sreča, da bo tik pred tem še enkrat pomahala kuverta z denarjem.

C. S.